

Projectbesluit
Zuidhorn - Gronddepots

Vastgesteld

Projectbesluit
Zuidhorn- Gronddepots

Code 098508 / 08-05-12

GEMEENTE ZUIDHORN 098508 / 08-05-12
PROJECTBESLUIT ZUIDHORN-GRONDDEPOTS

TOELICHTING

<u>INHOUDSOPGAVE</u>	<u>blz</u>
1. INLEIDING	1
1. 1. Aanleiding	1
1. 2. Het projectbesluit	2
1. 3. Plangebied	2
1. 4. Leeswijzer	3
2. BELEIDSKADER	4
2. 1. Rijks- en provinciaal beleid	4
2. 2. Gemeentelijk beleid	7
3. PROJECT EN PLANUITGANGSPUNTEN	8
3. 1. Projectbeschrijving	8
3. 2. Ontwerp	10
3. 3. Eindbestemming	10
3. 4. Landschappelijke inpassing	11
4. EFFECTEN OP OMGEVING	15
4. 1. Algemeen	15
4. 2. Milieu (algemeen)	15
4. 3. Geluid	17
4. 4. Water	17
4. 5. Ecologie	19
4. 6. Archeologie	24
4. 7. Externe Veiligheid	26
4. 8. Luchtkwaliteit	27
4. 9. Kabels en leidingen	27
4. 10. Bodem	28
4. 11. Energie	29
4. 12. Duurzaamheid	30
5. TOELICHTING OP DE REGELING	31
5. 1. Kaart	31
5. 2. Voorschriften	31
6. UITVOERBAARHEID	32
6. 1. Maatschappelijke uitvoerbaarheid	32
6. 2. Economische uitvoerbaarheid	32
7. OVERLEG	33
8. REACTIE ZIENSWIJZEN	35

9. WIJZIGING VASTGESTELD PROJECTBESLUIT	45
9. 1. Aanleiding	45
9. 2. 'Inpassingsplan Wegomlegging N355 (Noordhorn - Zuidhorn)'	45
9. 3. Heroverweging	47
9. 4. Wijziging vastgesteld projectbesluit	51

BIJLAGEN

Bijlage 1 **Reacties vooroverleg**

Bijlage 2 **Ingekomen zienswijzen**

Bijlagen (separaat): **Relevante omgevingsonderzoeken**

1. INLEIDING

1. 1. Aanleiding

De uitgangssituatie voor dit projectbesluit wordt bepaald door de omstandigheid dat in verband met de uitdieping en verbreding van het Van Starckenborghkanaal een aanzienlijke hoeveelheid grond vrij komt die op een goede wijze geborgen dient te worden. In overleg tussen gemeente Zuidhorn en provincie Groningen is afgesproken, dat deze grond in enkele gronddepots wordt opgeslagen ter weerszijden van het kanaal.

In totaal gaat het om een tweetal gronddepots, die de volgende werkzaamheden hebben:

- gronddepot A, ten noorden van het kanaal;
- gronddepot B/C, ten zuiden van het kanaal.

Op onderstaande figuur zijn deze gronddepots met de gebruikte letteraanduidingen aangegeven.

Figuur 1. Ligging en benaming gronddepots

Voorliggend projectbesluit biedt een tijdelijke regeling voor de benodigde gronddepots. De eindsituatie wordt niet geregeld in dit projectbesluit maar in het (provinciaal) *Inpassingsplan Wegomlegging N355 (Noordhorn - Zuidhorn)*.

De landschappelijke inpassing van de eindsituatie wordt evenzo in dit inpassingsplan geregeld. In dit projectbesluit is dan ook alleen de inrichting van het gebruik als gronddepot opgenomen. Het planologisch eindbeeld wordt niet in het projectbesluit geschetst.

Vooruitlopend op de planologische eindbestemming wordt voor de gronddepots door gemeente en provincie ingezet op een projectbesluit: een regeling die op relatief korte termijn de planologische basis moet geven voor de aanleg en ingebruikname van de gronddepots.

1. 2. Het projectbesluit

De 'oude' *Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO)* bood de mogelijkheid om voor projecten of plannen die op een bestemmingsplan vooruitliepen een artikel 19-procedure te volgen. Al naar gelang de omvang van het project was er een onderscheid tussen artikel 19, lid 1, 2 of 3 procedures.

Voor de realisering van de gronddepots is het volgen van zo'n procedure tijdens de 'oude' *Wet op de Ruimtelijke Ordening* overwogen. Door Provinciale Staten is in april 2008 een tracékeuze voor de N355 gedaan. Omdat het tracé van de nieuwe wegomlegging mede gekoppeld is aan de gronddepots, is de omvang en begrenzing van de gronddepots A en B/C definitief geworden. Gelet op de korte tijd tussen het besluit van Provinciale Staten en de inwerkingtreding van de nieuwe *Wet ruimtelijke ordening*, is afgezien van het voortzetten van een artikel 19-procedure.

Vanwege het tijdelijke karakter zet de gemeente Zuidhorn thans in op een projectbesluit. De definitieve planologische regeling voor de gronddepots A en B/C vindt plaats in het (provinciaal) inpassingsplan voor de omlegging van de N355.

In de nieuwe *Wet ruimtelijke ordening-2008 (Wro)* zijn de mogelijkheden voor toepassing van artikel 19 komen te vervallen. Om toch te kunnen voorzien in een relatief korte procedure is in de nieuwe *Wro* de planfiguur van een *projectbesluit* opgenomen. Het projectbesluit wordt gezien als een eerste stap in de richting van een bestemmingsplan of een (provinciaal) inpassingsplan. Zolang er nog geen nieuw bestemmingsplan of inpassingsplan is, komt het projectbesluit daarvoor in de plaats. De *Wet ruimtelijke ordening* eist wel dat het projectbesluit in een bestemmingsplan of inpassingsplan wordt ingepast, maar die eis is later komen te vervallen sinds de inwerkingtreding van de *Crisis- en herstelwet*.

1. 3. Plangebied

Het gebied van het projectbesluit wordt bepaald door de voorgenomen gronddepots. De ligging en omvang van het plangebied zijn in figuur 1 opgenomen.

Zoals uit de projectbeschrijving in hoofdstuk 3 blijkt, was de aanvankelijke inzet om ook in de wijk Oostergast een tweetal gronddepots aan te leggen. Gelet op de iets beperktere behoefte aan grondbergingen en de planontwikkeling van Oostergast, is in overleg met de provincie Groningen besloten het projectbesluit te richten op de locaties ter weerszijden van het Van Starckenborghkanaal en de aanvankelijke locaties E en G niet mee te nemen.

Eén en ander brengt met zich mee, dat waar in de vooronderzoeken ten behoeve van de gronddepots (zie ook hoofdstukken 3 en 4 van deze toelichting) nog gesproken wordt over de gronddepots E en G deze tekstpassages thans niet meer actueel zijn.

1. 4. Leeswijzer

In deze plantoelichting wordt ingegaan op de achtergronden van en uitgangspunten voor dit nieuwe inpassingsplan. Na deze inleiding (hoofdstuk 1) volgen als onderwerpen:

- een weergave van het beleidskader (hoofdstuk 2);
- een beschrijving van het voorgenomen project met de planuitgangspunten en de relatie tot de eindbestemming (hoofdstuk 3);
- een beschrijving van de effecten op de omgeving (hoofdstuk 4);
- een toelichting op de juridische regeling (hoofdstuk 5);
- een beschrijving van de uitvoerbaarheidsaspecten (hoofdstuk 6);
- de resultaten van het vooroverleg (hoofdstuk 7).

2. BELEIDSKADER

2. 1. Rijks- en provinciaal beleid

- *Nota Ruimte* -

De *Nota Ruimte* (2006) bevat de visie van het rijk op de ruimtelijke ontwikkeling tot 2015, met een doorkijk tot 2030.

Hoofddoel van het nationaal ruimtelijk beleid is ruimte te scheppen voor de verschillende ruimtevrugnende functies op het beperkte oppervlak in Nederland. Meer specifiek richt het beleid zich op vier algemene doelen:

- versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland;
- bevordering van krachtige steden en een vitaal platteland;
- borging en ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke waarden;
- borging van de veiligheid (tegen water en risicovolle activiteiten).

Twee begrippen staan centraal in de Nota Ruimte: Basiskwaliteit en nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur. Deze bestaat uit de belangrijkste gebieden in Nederland op het terrein van economie, infrastructuur en verstedelijking, water, natuur en landschap. Voor de gebieden die geen onderdeel vormen van deze hoofdstructuur is het beleid gericht op het waarborgen en zo mogelijk vergroten van de basiskwaliteit. De eerste verantwoordelijkheid voor deze basiskwaliteit ligt bij de provincie.

De N355 maakt weliswaar geen deel uit van het hoofdwegenet zoals weergegeven in de *Nota Ruimte* (dat zijn met name hoofdwegen in de vorm van autosnelwegen), maar wijst wel op het belang van een net van regionale en lokale verbindingen die op de (landelijke) hoofdinfrastructuur aansluiten. Die aansluiting wordt voor wat betreft de N355 voorzien op het stelsel van ringwegen aan respectievelijk de westzijde van Groningen en de oostzijde van Leeuwarden.

Het Rijk richt zich verder op verbetering van de hoofdvaarverbindingen. De vaarroute Lemmer-Delfzijl behoort daar toe. Het Van Starckenborghkanaal is onderdeel van deze vaarweg. Er wordt voorzien in een opwaardering van de vaarroute Lemmer-Delfzijl tot een zogenaamde vaarwegklasse VB-a. Daarmee moeten diepere schepen het kanaal kunnen benutten (met een diepgang van maximaal 3,5 m), terwijl voorts de doorvaarthoogte wordt aangepast aan grotere schepen. Daarvoor moeten een aantal bruggen worden vernieuwd, die tevens de mogelijkheid moeten bieden tot tweerichtingsverkeer ter plaatse van de brug. Met het uitdiepen en verruimen van het Van Starckenborghkanaal wordt uitvoering gegeven aan de opwaardering van dit deel van de vaarroute.

- *Provinciaal Omgevingsplan Groningen* -

Provinciale Staten hebben op 17 juni 2009 het *Provinciaal Omgevingsplan Groningen 2009-2013* vastgesteld. Het Omgevingsplan geeft het geïntegreerd beleid aangaande de fysieke leefomgeving: het is zowel een ruimtelijk plan, als een plan aangaande milieu, water en mobiliteit.

Een belangrijke gebiedsopgave ligt in de regio Groningen-Assen, één van de nationale stedelijke netwerken. De gemeente Zuidhorn maakt deel uit van de stedelijke regio Groningen-Assen.

De provincie geeft in het *Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013* aan de regio economisch sterker te willen ontwikkelen. Ingezet wordt op de aanwezig sterke economische sectoren en op een aantrekkelijk woon- en leefklimaat. Goede verbindingen zijn in dat verband van wezenlijk belang. Capaciteitsproblemen in de verbindingen van en naar Groningen moeten aangepakt worden.

De provincie zelf is verantwoordelijk voor een goed netwerk van provinciale wegen. De N355, de verbinding tussen Leeuwarden en Groningen, hoort daar toe. Verbetering van het wegennet wordt binnen de planperiode (=2009-2013) voor een aantal tracés voorzien. Verder wordt voorzien in een opwaardering van het Van Starckenborghkanaal (onderdeel van de vaarweg Lemmer-Delfzijl).

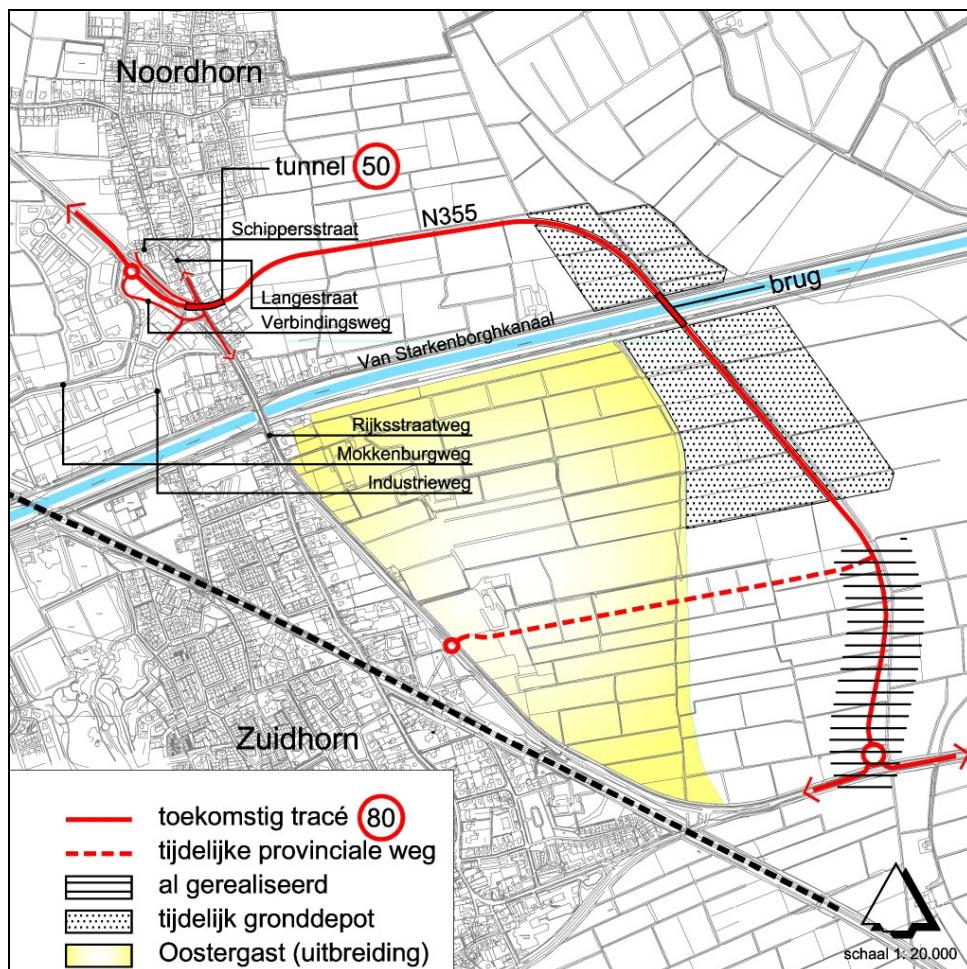
De wegomlegging van de N355 om Zuidhorn hoort tot de beoogde verbeteringen in het wegennet binnen de provincie. Belangrijke aanleidingen voor die wegomlegging zijn:

- de koppeling met de opwaardering van het Van Starckenborghkanaal;
- de ontwikkeling van de woonwijk Oostergast door de gemeente Zuidhorn, ten oosten van de dorpskern. Met de wegomlegging van de N355 wordt de barrièrewerking tussen de nieuwe woonwijk Oostergast en de kom van Zuidhorn voorkomen;
- de bevordering van de leefbaarheid en de verkeersveiligheid in de kernen Noordhorn en Zuidhorn is met de wegomlegging gediend; daarbij wordt een goede doorstroming van de het doorgaande verkeer op deze provinciale weg bevorderd.

Voor de aldus beoogde verbetering van de verkeerssituatie is een m.e.r.-procedure gevolgd. In het kader van die m.e.r.-procedure is een zestal alternatieven - in een aantal gevallen met varianten - met elkaar vergeleken. Onderstaande figuur 2 geeft de gekozen variant aan.

Provinciale Staten hebben op 23 april 2008 een besluit over de tracévaststelling genomen. Daarbij is gekozen voor alternatief 4A-III voor het tracé van de omlegging van de N355 rond Noordhorn en Zuidhorn. Dit alternatief houdt samengevat in: een wegomlegging van de N355 om Zuidhorn heen, waarbij de weg vervolgens de kern Noordhorn met een tunnel passeert en met een rotonde weer aansluit op het bestaande tracé.

In onderstaande figuur 2 is het gekozen tracé van de wegomlegging weergegeven. De provincie heeft voorjaar 2010 een (voorontwerp-)inpassingsplan voor de wegomlegging Noordhorn-Zuidhorn in procedure gebracht. De formele terinzagelegging van het inpassingsplan (op grond van artikel 3.26 van de *Wet ruimtelijke ordening* en afdeling 3:4 van de *Algemene wet bestuursrecht*) start met ingang van 30 september 2010. Daarna volgt de vaststellingsprocedure door Provinciale Staten.

Figuur 2. Tracé N355 in nieuwe situatie

Naast ruimtelijk beleid is in het POP ook milieubeleid opgenomen. Algemeen doel is een basiskwaliteit voor het milieu te realiseren, waarbij geen onaanvaardbare risico's voor mens en natuur te verwachten zijn. Waar de milieukwaliteit al beter is dan de basiskwaliteit, mag deze niet verslechteren.

In het POP zijn specifieke bepalingen opgenomen voor baggerspeciedepots. Het beleid omtrent grondbergingen kan vergelijkbaar worden geacht met dat van baggerspeciedepots.

Het POP noemt daarbij als elementen:

- ondanks de mogelijkheden van (her)gebruik van baggerspecie, blijft het nodig om tijdelijke en permanente depots in te richten voor slib dat niet direct toepasbaar is. Bestaande baggerdepots blijven gehandhaafd; nieuwe locaties moeten bij voorkeur aansluiten bij bestaande baggerdepots;

- hergebruik van secundaire (gebruikte) grond en bagger wordt gestimuleerd. Samen met gemeenten en waterschappen wordt gezocht naar gebiedsgerichte oplossingen voor verwijderen en verwerken van baggerspecie;
- locatiebepaling: uitbreiding van bestaande locaties en vestiging van nieuwe is niet toegestaan in gebieden met de functie "Landbouw in gaaf landschap", "Landbouw in gebied met belangrijke natuurwaarden", "Natuur en Bos" en in milieubeschermingsgebieden;
- het voorliggende projectbesluit heeft betrekking op een gebied met de aanduiding "Landbouw" (zonder de hiervoor genoemde specifieke aanduidingen, zoals die in het vorige POP(2006) werden onderscheiden. Evenmin is het projectgebied gelegen in een milieubeschermingsgebied.

2. 2. Gemeentelijk beleid

- Huidige bestemmingsplannen: Zuidhorn Buitengebied -

De planologische regeling voor het plangebied is eerder opgenomen geweest in het *Bestemmingsplan Buitengebied* van de gemeente Zuidhorn. Dit bestemmingsplan werd door de gemeenteraad van Zuidhorn op 17 maart 1997 vastgesteld, goedkeuring verkreeg het van Gedeputeerde Staten bij besluit van 24 oktober 1997. Het betreffende buitengebied had in dat plan een agrarische bestemming.

De gemeenten in het Westerkwartier hebben gezamenlijk recent een nieuw *Bestemmingsplan Buitengebied* ontwikkeld. Dit is door de gemeenten afzonderlijk in de vaststellingsprocedure gebracht. Ten behoeve daarvan is het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied in het najaar 2009 ter inzage gelegd. De vaststelling door de gemeenteraad van Zuidhorn van het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied heeft op 12 april 2010 plaatsgehad. In genoemd bestemmingsplan zijn de gronden rond het kanaal, die nu het plangebied vormen, onder een agrarische (onbebouwde) bestemming gebracht.

- Structuurschets Oostrand Zuidhorn -

De gemeenteraad van Zuidhorn heeft op 20 september 2004 de *Structuurschets Oostrand Zuidhorn* vastgesteld. In deze structuurschets zijn de wegomlegging van de N355, de realisatie van de nieuwe woonwijk Oostergast en noodzakelijke grondbergingen in samenhang met elkaar gezien. Daarnaast geeft de structuurschets de stedenbouwkundige hoofdstructuur van de nieuwe wijk Oostergast. In deze stedenbouwkundige hoofdstructuur zijn de gronddepots opgenomen.

3. PROJECT EN PLANUITGANGSPUNTEN

3. 1. Projectbeschrijving

- aanleidingen -

In het kader van de verruiming van de vaarweg Lemmer-Delfzijl door de provincies Friesland en Groningen wordt het Prinses Margrietkanaal-Van Starckenborghkanaal verdiept tot een zogenaamde klasse Va profiel ¹⁾. De provincie Groningen werkt hierbij samen met het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en de provincie Fryslân. De hoofdvaarweg wordt hiermee geschikt gemaakt voor vierlaagscontainervaart en tweebaksduwvaart.

In dit kader komt circa maximaal 3,6 miljoen m³ grond vrij. Deze grond dient te worden geborgen en/of te worden hergebruikt. In het kader van een eerdere milieueffectrapportage (Milieu Effectrapport grondberging Van Starckenborghkanaal, november 1999) is ten oosten van de nieuwe woonwijk Oostergast voorzien in de aanleg van gronddepots. Deze moeten mede voorzien in de benodigde bergingscapaciteit.

De provincie Groningen heeft ervoor gekozen om het vrijkomende zand en de vrijkomende grond tevens te gebruiken om twee gronddepots voor een vaste hoge brug over het Van Starckenborghkanaal te realiseren. De nieuwe N355 krijgt zo nieuwe op- en afritten naar de brug.

Bij de ontwikkeling van de nieuwe woonwijk Oostergast is voorts de wens naar voren gekomen om de barrièrewerking tussen de dorpskern Zuidhorn en de wijk Oostergast, gevormd door de N355, op te heffen. Ten behoeve daarvan zijn procedures gestart om te komen tot een wegomlegging van de N355 rond Zuidhorn.

- locaties -

De locaties in dit projectbesluit zijn gelegen ter weerszijden van het Van Starckenborghkanaal. Zie ook de bij dit besluit behorende kaart.

Aanvankelijk was het doel om ook in de nieuwe woonwijk Oostergast een tweetal (kleinere) gronddepots te integreren: een gronddepot in het zuidelijk deel van fase 2 en een gronddepot in het noordoostelijke deel van deze fase.

Bij de planvorming van de wijk Oostergast is gebleken, dat de ontwikkeling van met name het zuidelijke gronddepot een vlotte ontwikkeling van het woongebied in de weg staat. Bovendien is uit overleg met de provincie Groningen gebleken, dat het vullen van deze grondberging geen vereiste is. Daarbij heeft de provincie overwogen dat de vrijkomende hoeveelheid grond minder omvangrijk is, dan waar oorspronkelijk van uitgegaan is.

In het overleg met de provincie is eveneens gebleken dat, gelet op de iets minder omvangrijke behoefte, het meer noordelijk gelegen gronddepot in fase 2 niet benodigd is.

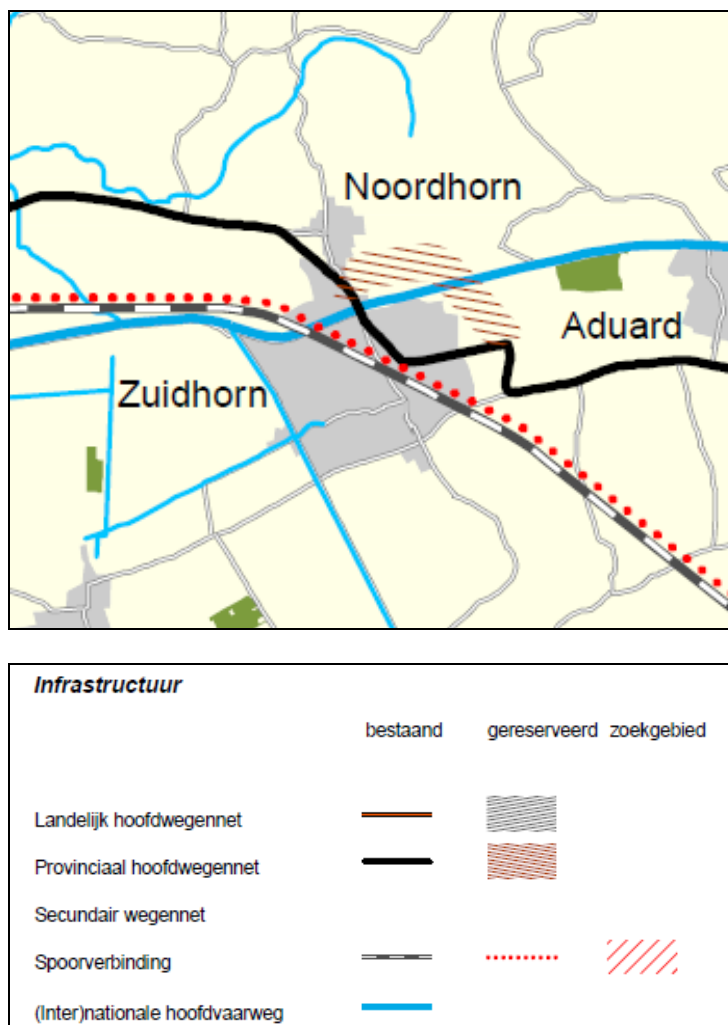
In het stedenbouwkundig concept en het bestemmingsplan voor Oostergast zal met deze nieuwe situatie rekening worden gehouden. Datzelfde geldt voor de grondexploitatie. Het college van burgemeester en wethouders heeft hiertoe bij besluit van 30 maart 2010 besloten.

¹⁾ Op grond van Richtlijnen Vaarwegen (RVW, 2005), Ministerie Verkeer en Waterstaat, december 2005.

Voor het voorliggende projectbesluit betekent dit, dat de regeling voor gronddepots zich zal richten op de gronddepots A en B/C, ter weerszijden van het Van Starckenborghkanaal.

- keuze wegomlegging -

Voor de wegomlegging is op basis van een MER en enkele aanvullende studies (*aanvulling MER januari 2007* en *aanvulling MER, december 2007*), op grond van toetsingsadviezen, alsmede op basis van een *Nota van reactie en commentaar* door Provinciale Staten een tracékeuze gedaan. Provinciale Staten hebben op 23 april 2008 een besluit aangaande de tracévaststelling gedaan: gekozen is voor alternatief 4A-III voor wat betreft het tracé van de omlegging van de N355 rond Noordhorn en Zuidhorn. De gronddepots A en B/C worden in de eindsituatie de op- en afritten van en naar de brug over het kanaal. In het *Provinciaal Omgevingsplan Groningen 2009-2013* is de keuze voor de wegomlegging nogmaals bevestigd. Onderstaande figuur 3 geeft aan, dat in het POP is rekening gehouden met de voorgenomen wegomlegging.

Figuur 3. Fragment Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013 (functiekaart)

Voor deze wegomlegging is een provinciaal bestemmingsplan gemaakt (inpassingsplan). Daarin worden de gronddepots A en B/C, in combinatie met een regeling voor hun eindbestemming meegenomen. Het ontwerp-inpassingsplan is door de provincie met ingang van 30 september 2010 voor een periode van zes weken ter inzage gelegd, waarna de vaststellingsprocedure volgt.

- tijdelijke functie -

De gronddepots hebben een tijdelijke functie. De tijdelijkheid strekt zich overigens wel over een reeks van jaren uit.

De provincie Groningen gaat er vanuit dat de totale periode een periode van maximaal 10 jaar zal beslaan (In het kader van de milieuvergunning heeft de provincie zich op het standpunt gesteld dat zij geen reden ziet om de milieuvergunning voor een kortere periode te vergunnen).

Naar de huidige verwachting - mede afhankelijk van de noodzakelijke proceduretijd - zal de wegomlegging en daarmee de daarvoor benodigde gronddepots binnen de planperiode van het POP-3 (dus voor 2015) tot stand komen, dan wel van start gaan.

3. 2. Ontwerp

Op grond van de benodigde hoeveelheid te bergen grond is een beschikbare omvang met hoogtes bepaald. Bij de gronddepots wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de landschappelijke kenmerken.

Er wordt voorzien in gronddepots waarbij de taluds een zeer flauwe helling krijgen (taluds tot 1 op 20).

De gronddepots zullen voorts een gedifferentieerde hoogte krijgen: de gronddepots A en B/C krijgen een hoogte van maximaal 12,00 m; deze hoogte wordt met name bereikt bij opritten naar de brug over het kanaal.

In het algemeen ontstaat in de eindsituatie het beeld van een glooiend landschap, dat in de eindfase als een 'groen' landschap oogt. In paragraaf 3.4. wordt nader ingegaan op de landschappelijke inpassing.

3. 3. Eindbestemming

Waar er uit de aard van het projectbesluit sprake is van een tijdelijke regeling, wordt de eindbestemming van de gronddepots in het provinciaal *Inpassingsplan Wegomlegging N355 (Noordhorn-Zuidhorn)* vastgelegd.

De locaties A en B/C maken deel uit van dit *Inpassingsplan Wegomlegging N355 (Noordhorn - Zuidhorn)*. De provincie Groningen stelt dit bestemmingsplan op. De eindbestemming daarin zal tweërlei zijn: de gronddepots fungeren in de eindsituatie als op- en afrit voor de nieuwe provinciale weg. De aangrenzende gronden blijven onbebouwd en worden op goede wijze landschappelijk afgewerkt. Er wordt voor de eindsituatie ingezet op een agrarische bestemming (ten behoeve van extensieve vormen van agrarisch gebruik) met daarbij behorende mogelijkheden voor natuur en landschap.

3. 4. Landschappelijke inpassing

3.4.1. Beleidsdoel, algemeen

De provincie geeft in het Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013 het belang aan van een zo goed mogelijke landschappelijke inpassing. In algemene zin zegt het POP dat bij nieuwe ingrepen in het landschap het streekeigen karakter van het gebied als vertrekpunt moet worden genomen.

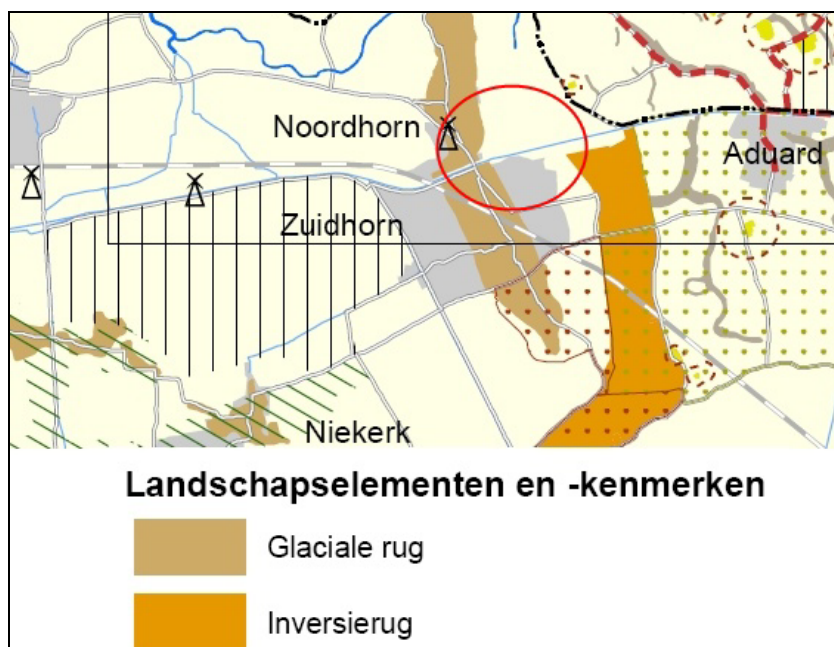
Voor de invulling van het landschapsbeleid beschouwt de provincie het *Landschappelijk Raamwerk Westerkwartier* in de regio West (waaronder Zuidhorn) als belangrijke basis voor de invulling van het landschapsbeleid. Een bovenliggende landschappelijke en stedenbouwkundige visie moet keuzen en de gewenste beeldkwaliteit onderbouwen.

Daar waar de provincie zelf initiatiefnemer van een project is - hetgeen bij de aanleg van de gronddepots het geval is - zet de provincie ²⁾ vanaf het begin van het proces een landschapsdeskundige in, wordt een integrale visie met beeldkwaliteitsplan gemaakt en worden financiële middelen van de ontwikkeling van het landschap in de begroting opgenomen.

De kernkarakteristieken voor het landschap rond Zuidhorn zijn op onderstaand kaartje (zie ook figuur 4, fragment kaart Landschapswaarden / Omgevingsverordening) weergegeven.

Belangrijke elementen in een overigens grootschalig open gebied zijn:

- aanwezigheid glaciale rug, met name ter plaatse van de oorspronkelijke historische bebouwing van Zuidhorn;
- inversierug aan de oostzijde van het dorpsgebied;

Figuur 4. Fragment Provinciale Verordening, kaart 'landschapswaarden' met globale ligging plangebied

²⁾ Provinciaal Omgevingsplan Groningen 2009-2013, juni 2009.

Bijzondere aandacht is nodig voor de vraag hoe om te gaan met het historische landschapselement van de glaciale rug. Dat wordt in de landschapsvisie ten behoeve van de wegomlegging gedaan. Daarin wordt voorzien in compensatie, die deels landschappelijk en deels geomorfologisch van aard is.

3.4.2. Landschappelijke inpassing gronddepots

Voor de landschappelijke inpassing van de gronddepots zijn een drietal studies van belang: die in het kader van de eerdere artikel 19-procedure voor de gronddepots, die ten behoeve van de landschappelijke inpassing van de depots en die in het kader van het provinciaal inpassingsplan voor de N355. Waar de landschapsvisie zich met name richt op de gevolgen van de weg met daarbij behorende kunstwerken, is in het kader van de overige studies de landschappelijke inpassing van de gronddepots onderzocht.

Het landschap met zijn belangrijkste karakteristieken is als volgt omschreven.

Landschappelijk liggen Noordhorn en Zuidhorn op een keileemrug die de overgang van het zeeleigebied naar de veen- en zandgronden markeert. Het landschap van het projectgebied bestaat uit het voormalige zeeboezemgebied van de Lauwers.

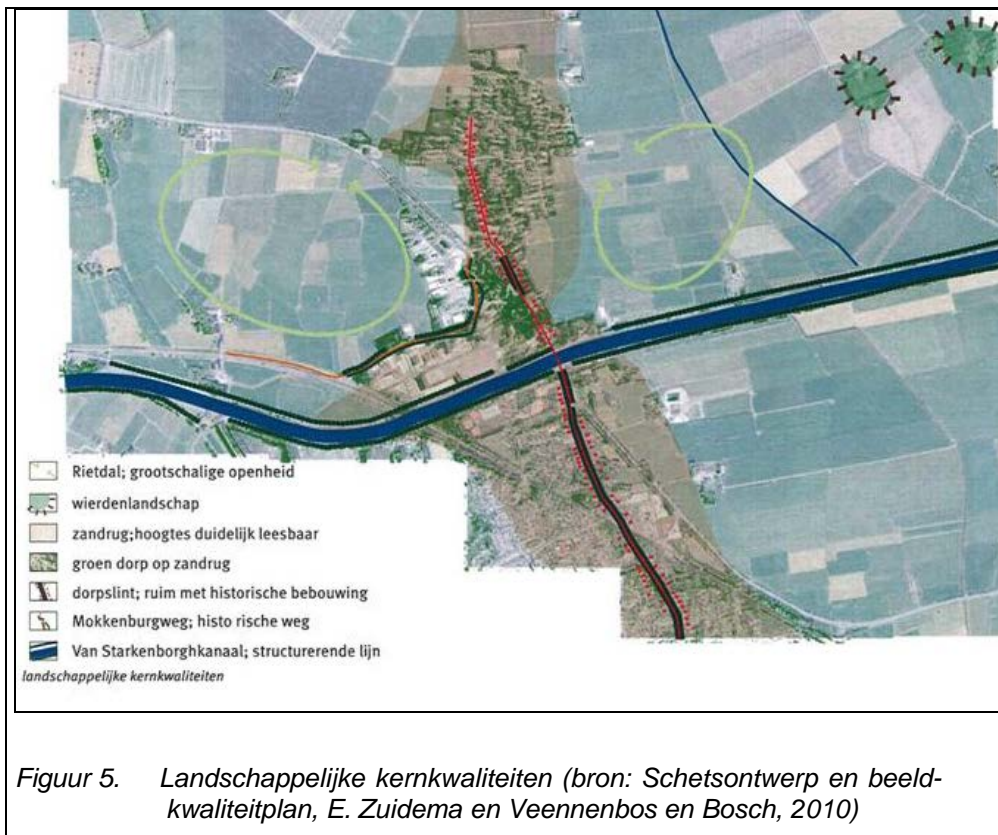
Het wordt gekenmerkt door het dijkenlandschap (oud kwelderlandschap) en het stroomdal van de Oude Riet, een restant van een voormalige zeearm. Het zuidwestelijke deel van het projectgebied ligt op de overgang naar de veen- en zandgronden van het Zuidelijk Westerkwartier.

Ten noorden van het Van Starckenborghkanaal vormt de Oude Riet, samen met de daaraan gekoppelde rechthoekige verkaveling, dijken en wegen en de opgeworpen wieden een structurerend element. Aan de zuidzijde ligt de Zuidhorner Zuidertocht. Het gebied tussen het Van Starckenborghkanaal en de N355 wordt meer door een onregelmatige blokverkaveling gekenmerkt.

Als visueel landschappelijke waarden en karakteristieken worden onderscheiden:

- openheid van het gebied en de overgang naar het meer gesloten Westerkwartier;
- de loop van het stroomdal van de Oude Riet en de Zuidhorner Zuidertocht;
- zicht op de openheid vanaf wegen en dorpskernen;
- beplanting langs kanalen, wegen en rondom bebouwing en bebouwingkernen;
- hoger liggende wierden;
- Structurerende lijnen zoals het Van Starckenborghkanaal, het Hoendiep en de Stille Tocht.

De belangrijke landschappelijke kernkwaliteiten zijn in de landschapsstudie ten behoeve van het PIP als volgt in beeld gebracht. Zie figuur 5.

Voor de landschappelijke inpassing van de gronddepots A en B/C worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- de omvang van de gronddepots is afgestemd op de keuze voor het alternatief 4A III voor de wegomlegging van de N355. De gronddepots worden in de eindsituatie gebruikt als op- en afritten naar de brug over het kanaal;
- de gronddepots volgen zoveel mogelijk het verkavelingspatroon in het landschap;
- binnen deze gronddepots worden perskades in de vorm van aarden wallen aangebracht. In respectievelijk het zuidwestelijk deel van gronddepot A en het noordwestelijk deel van gronddepot B/C wordt een werkterrein ingericht voor de zuiginstallaties en overige machines;
- de kades ten westen van de gronddepots volgen de Oude Riet (noordzijde kanaal) en de Zuidhornertocht (zuidzijde kanaal). Daarmee wordt het patroon van deze bestaande landschapselementen gevolgd;
- de maximale hoogte van deze gronddepots zal 12 m bedragen en de perskades tijdens het inbrengen van de grond zullen maximaal 5,00 m hoog zijn. Overigens gaat het bij de genoemde 12 m om een maximale hoogte die alleen benodigd is op de locaties waar de toekomstige N355 via een brug over het kanaal wordt afgeleid. Meer zuidelijk lopen de gronddepots af;

- weliswaar zal met de aanleg de openheid van het landschap worden beïnvloed, maar insteek is wel tot een goede landschappelijke inpassing over te gaan: de taluds krijgen een zeer flauwe helling, waardoor er sprake is van een zekere glooiing in het landschap;
- de gronddepots worden in de eindsituatie ingericht als weidegebied, waarbij vormen van extensief agrarisch gebruik en eventueel recreatief medegebruik mogelijk zijn.

3.4.3. Nadere toelichting op landschappelijke inpassing

Over de effecten op het landschapsbeeld, mede in relatie tot de nieuwe woonwijk Oostergast, heeft de gemeente door het Bureau De Zwarte Hond een nadere impressie laten maken ³⁾.

In de studie zijn profielen gegeven van:

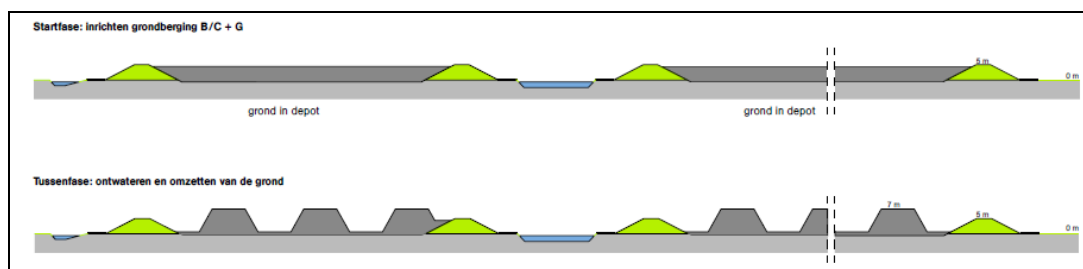
- de startfase: het inrichten van de grondbergingen;
- de tussenfase: het ontwateren en het omzetten van de grond;
- de eindfase: het afwerken van het terrein en het bouwrijp maken (dit laatste voor zover de gronddepots worden betrokken bij de woonwijk Oostergast).

Uit de profielen wordt duidelijk dat de startfase betrekking heeft op het depot zetten van de grond over het volledige gronddepot.

Daarna wordt het gronddepot in lagere en hogere elementen onderverdeeld ten behoeve van het ontwateren en omzetten de grond. Vervolgens wordt de grond verder verdeeld over het depot en gaat het inklinken.

In de eindfase vindt dat een afwerking van het terrein plaats en worden inrichtingsmaatregelen voorzien voor de eindbestemming.

In onderstaande figuur 6 zijn de betreffende profielen aangegeven.

Figuur 6. Startfase en tussenfase gronddepots B/C

De provincie geeft hierbij aan, dat de startfase van de gronddepots plaatsvindt in 2011/2012 en de tussenfase in 2012/2013.

Voor het gronddepot A zijn geen afbeeldingen van de profielen. De inrichting van dit gronddepot zal evenwel op een analoge wijze worden uitgevoerd als de inrichting van gronddepot B/C.

³⁾ Van grondberging naar recreatieve wierden, Bureau De Zwarte Hond, Groningen, juli 2008.

4. EFFECTEN OP OMGEVING

4. 1. Algemeen

Uit de Europese en Nederlandse wet- en regelgeving vloeit een aantal randvoorwaarden voor de ruimtelijke ordening voort. In de volgende paragrafen worden deze omgevingsaspecten besproken. Achtereenvolgens komen de milieuaspecten aan bod (geluid, luchtkwaliteit, bodem), de aspecten van water en voorts ecologie, archeologie en externe veiligheid.

Vanuit de aard van de ruimtelijke ordening (toelatingsplanologie) kunnen meestal geen maatregelen worden voorgeschreven. Bij het toelaten van bepaalde activiteiten kunnen wel bepaalde voorwaarden worden gesteld ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening. Daarom is een goede afstemming tussen het ruimtelijk beleid (i.c. dit projectbesluit) en beleidsinstrumenten op basis van andere wetgeving van groot belang. Met name de afstemming op milieu- en waterbeleid is belangrijk. Daarom wordt onderstaand ingegaan op de vraag in hoeverre de effecten anders dan met het projectbesluit kunnen worden geregeld. De milieuvergunning speelt daarbij een belangrijke rol.

Wat betreft het waterbeleid geldt datzelfde voor afstemming op het waterbeleid van het beherend waterschap. Daarbij speelt de vergunning op grond van de *Wvo (Wet verontreiniging oppervlaktewater)* een belangrijke rol. Hierin wordt aangegeven dat de wijzigingen tengevolge van de waterhuishoudkundige situatie via de Keur van het waterschap worden geregeld. In deze situatie is dat het waterschap Noorderzijlvest.

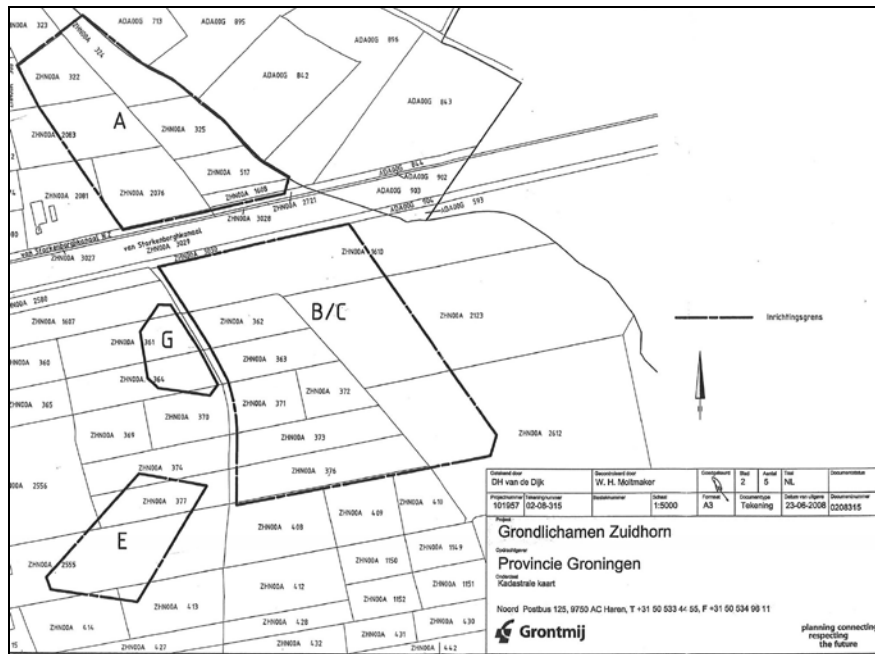
4. 2. Milieu (algemeen)

Voor de aanleg van de twee gronddepots is door Gedeputeerde Staten van Groningen bij besluit van 7 april 2009 een besluit genomen op een vergunningaanvraag van de Provincie Groningen in het kader van de *Wet Milieubeheer (Wm)* en de *Wet verontreiniging oppervlaktewater (Wvo)*.

In voorschrift 1.1 (acceptatie) van de op 7 april 2009 verleende vergunning in het kader van de *Wet milieubeheer* wordt ondermeer beschreven het type grond en baggerspecie dat mag worden opgeslagen en bewerkt in de gronddepots. In voorschrift 1.1.1 wordt hierover het volgende voorgeschreven: *'Vergunninghoudster mag grond en baggerspecie die is ingedeeld in kwaliteitsklassen klasse 0, klasse 1 en klasse 2 gemengd opslaan en bewerken. De kwaliteitsklasse moet overeenkomstig het Bouwstoffenbesluit worden vastgesteld.'*

Het onderwerp heeft betrekking op de percelen als weergegeven op navolgende figuur 7. De aanvraag heeft voor wat betreft het noordelijke gronddepot deels betrekking gehad op percelen die thans niet meer in het projectbesluit worden meegenomen. Het noordelijk gronddepot is uiteindelijk kleiner geworden.

Buiten de beoordeling van de milieuvergunning blijven de thans niet meer aan de orde zijnde locaties E en G, die nog wel op het overzichtskaartje in figuur 7 zijn opgenomen.

Figuur 7. Situatie ten behoeve van milieuvergunningsprocedure

De ruimtelijke aspecten, zoals de afstemming op beleid en wetgeving, komen in deze onderbouwing terug. De milieutechnische zaken (als trillingen, afvalwater, geluid, geur, bodem en veiligheid) worden met de milieuvergunning geregeld.

In het kader van de milieuvergunning is ingegaan op de volgende onderwerpen:

- Afstemming Activiteitenbesluit
- Gebruikmaking Best Beschikbare Technieken
- Nationale Milieubeleidsplannen
- Provinciaal Omgevingsplan
- Branchespecifieke regeling: Besluit Bodemkwaliteit
- Groene wetten: Natuurbeschermingswet en Flora- en faunawet
- Overwegingen voor afvalverwerkers
- Afvalwater
- Geluid
- Trillingen
- Lucht
- Geur
- Bodem
- Veiligheid
- Energie
- Verkeer en vervoer

Onderstaand wordt nader ingegaan op de verschillende omgevingsaspecten en wordt aangegeven met welke instrumenten (projectbesluit, milieuvergunning) effectuering plaatsvindt.

4. 3. Geluid

Ten aanzien van het aspect 'geluid' wordt een onderscheid gemaakt tussen de aanlegfase en de beheersfase.

Voor de aanlegfase van de gronddepots geeft de milieuvergunning (de zogenaamde oprichtingsvergunning in het kader van de *Wet Milieubeheer*) voorwaarden. Zo zijn aan de vergunning voorwaarden verbonden die een aanvaardbaar geluidniveau garanderen. De geluidsbelasting treedt vooral op door werkzaamheden met kraan en shovel. Voor een deel zal afscherming plaatsvinden door de wal rond de werkgebieden van de gronddepots. De maximale geluidsniveaus zijn in de voorschriften van de milieuvergunning vastgelegd.

Wat het tweede betreft (de beheersfase) vormt - gezien vanuit de ruimtelijke regelgeving van dit projectbesluit - het geluidaspect geen belemmering.

4. 4. Water

4.4.1. Algemeen: watertoets

De watertoets vormt een onderdeel van de startovereenkomst Waterbeleid in de 21^e eeuw, een gezamenlijk stuk van de VNG, de provincies, het Rijk en de Unie van Waterschappen. In het kader daarvan dient in de totstandkoming van ruimtelijke plannen rekening te worden gehouden met de belangen van het water, zowel kwantitatief als kwalitatief.

4.4.2. Wettelijk kader

De *Wet op de waterhuishouding* geeft aan dat de provincie een waterhuishoudingsplan vast dient te stellen waarin de hoofdlijnen van het waterhuishoudkundig beleid zijn opgenomen.

Waterschappen hebben op grond van de *Wet op de waterhuishouding* een belangrijke taak met betrekking tot het waterbeheer gekregen. In de waterbeheersplannen dienen zij functies aan het water te geven. Daarbij dienen zij tevens voor afstemming te zorgen met het ruimtelijk beleid. De *Wet op de Waterhuishouding* is met ingang van 22 december 2009 vervangen door de *Waterwet*.

4.4.3. Beleidskader

Het actuele *Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013* is op 17 juni 2009 door de Provinciale Staten vastgesteld en omvat naast het ruimtelijk beleid, tevens dat op het gebied van milieu en water.

Het POP bevat een functietoekenning aan het grond- en oppervlaktewater. Voor de toegekende functies zijn in het POP kwaliteitsnormen vastgesteld. Op de functiekaart 'water' heeft het gebied rond Noordhorn en Zuidhorn de

gebruiksfunctie voor de landbouw. Deze typering is op de aanwezige situatie gebaseerd. Zie hiervoor onderstaand fragment in figuur 8.

Figuur 8. Fragment POP-3, kaart 'water' met globale ligging plangebied

4.4.4. Bergingscompensatie

-- *gronddepots* -

Bij de aanleg komen aan de kanaalzijden een tweetal los- en laadplekken. Deze zullen een zekere mate van (semi-)verharding kennen. De oppervlakte hiervan bedraagt circa 1 ha.

Hoewel in de eindsituatie de functie van deze laad- en losplekken niet meer aan de orde is, wordt bij de ontwikkeling van het plan voor de nieuwe N355 voorzien in de aanleg van compenserende waterberging. Deze is qua oppervlakte zodanig dat óók de gewenste compensatie van de verharding tengevolge van de realisering van de gronddepots kan worden opvangen. Opvang vindt mede plaats door de aanleg van ringsloten rond de depots (zie navolgende paragraaf).

4.4.5. Waterhuishoudkundig onderzoek gronddepots

In het kader van een eerdere ruimtelijke procedure ⁴⁾ is in opdracht van de provincie Groningen voor de voorzienene gronddepots een onderzoek naar de waterhuishoudkundige consequenties gehouden ⁵⁾.

⁴⁾ Het betrof hier een artikel 19,lid 2 procedure.

⁵⁾ Waterhuishoudkundige consequenties Gronddepots Zuidhorn, Grontmij Nederland nv, Drachten, 2005.

In gemeenschappelijk overleg tussen de gemeente Zuidhorn, de provincie Groningen en het waterschap is gebleken, dat door de aanleg bestaande watergangen worden afgesloten of geblokkeerd.

In het waterhuishoudkundig onderzoek worden de volgende conclusies getrokken:

- Aanleg van depot B/C zal de huidige aan- en afvoer van de Zuidhorner Zuidertocht blokkeren. Genoemde sloot zal daarom worden verlegd door gebruik te maken van een deel van de nieuw te realiseren lozingsloot.
- Het dempen van sloten zorgt voor verlies aan berging in oppervlaktewater. Hiervoor dient 1:1 gecompenseerd te worden. Daarom wordt voorzien in de aanleg van ringsloten rond de depots B/C. Uitgegaan wordt van breedtes op de waterlijn van respectievelijk 9m, 2m en 5m. De zuidelijke ringsloot van depot B/C zal deel uit maken van het nieuwe tracé van de Zuidhorner Zuidertocht. Voor de totale afvoer is een breedte van tenminste 5m vereist.

4. 5. Ecologie

4.5.1. Algemeen

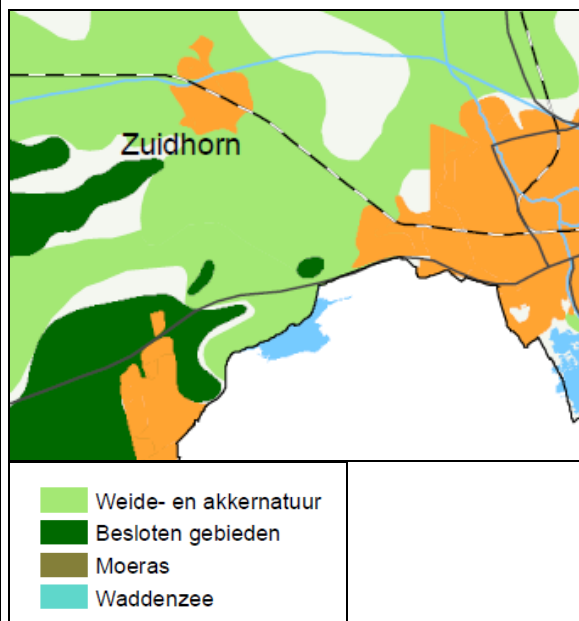
Uitgangspunt voor het projectbesluit is dat er geen strijdigheid ontstaat met het beleid en de wetgeving op het gebied van de natuurbescherming. Het ecologische beleidskader in ons land wordt gevormd door de *Natuurbeschermingswet* en de *Flora- en faunawet*. Deze wetten hebben betrekking op respectievelijk de bescherming van waardevolle gebieden en van waardevolle soorten.

Gebiedsgericht natuurbeleid

Binnen of in de directe nabijheid van het plangebied komen geen gebieden voor die vallen onder de *Natuurbeschermingswet*, noch gebieden die vallen onder de Ecologische Hoofdstructuur. Evenmin worden er blijkens het POP-Groningen voorzien in de toekomstige ontwikkeling van de EHS in of nabij het plangebied.

Wel wordt in het POP ingegaan op de bescherming van natuurwaarden op gebieden buiten de EHS. Zo wordt blijkens het POP het gebied rond Zuidhorn aangegeven als een gebied met weide- en akkernatuur. De (toekomstige) wijk Oostergast valt buiten deze aanduiding, de gronddepots A en B/C erbinnen.

Het POP geeft aan, dat er ook buiten de EHS vele gebieden zijn met kenmerkende en belangrijke natuurwaarden, waaronder landbouwgronden. Gebieden met weide- en akkernatuur onderscheidt de provincie ook in de omgeving van Zuidhorn (figuur 9).

Figuur 9. Natuurwaarden buiten de EHS (figuur 3.3., POP 2009-2013)

Het belang van aanwezige natuurwaarden vindt het POP zodanig, dat deze natuurwaarden voldoende beschermd moeten worden tegen ruimtelijke ingrepen. Een terughoudende opstelling wordt gevraagd met betrekking tot nieuwe ingrepen in gebieden met natuurwaarden buiten de EHS. De gebieden die de provincie daarvoor rond Zuidhorn aanwijst, staan voor wat het plangebied betreft in figuur 9; het gebied heeft de aanduiding “weide- en akkernatuur”. Indien er toch schade aan die waarden optreedt, vraagt het provinciaal bestuur aan gemeenten om mitigerende en compenserende maatregelen te nemen overeenkomstig de spelregels van de EHS. Provinciale Staten geven in het POP aan ook zelf deze gedragslijn te volgen: “Het spreekt voor zich, dat wij ook zo zullen handelen als wij zelf initiatiefnemer zijn in deze gebieden”. Bij de wijze waarop mitigerende dan wel compenserende maatregelen moeten worden getroffen, gaat het POP uit van de spelregels die ook voor de EHS worden gebruikt.

Uit het nieuwe POP blijkt de natuur buiten de EHS voldoende beschermd moet worden tegen “ruimtelijke ingrepen”. De aanleg van gronddepots kan als zo’n ruimtelijke ingreep worden beschouwd, zij het dat het gaat om een tijdelijke ingreep.

In de eindsituatie maken de gronddepots A en B/C deel uit van nieuwe infrastructuur: de op- en afritten van de toekomstige N355 worden eroverheen aangelegd.

Door de provincie Groningen heeft met het oog op het POP-3 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van weidevogels en eventueel te treffen compenserende en/of mitigerende maatregelen. Dit onderzoek heeft plaatsgehad in het kader van het Provinciaal *Inpassingsplan Wegomlegging N355 (Noordhorn en Zuidhorn)* ⁶⁾.

Op grond van dit weidevogelonderzoek constateert de provincie dat de betrekkelijke waarde die het gebied ten oosten van Zuidhorn tot enkele jaren geleden nog had, door autonome ontwikkelingen dusdanig is afgenomen, dat realisering van het tracé geen meetbare effecten met zich mee brengt voor de weidevogelpopulatie in het gebied. Mitigerende en/of compenserende maatregelen als bedoeld in het POP, zijn dan ook niet nodig.

Soortgericht natuurbeleid

In het gebied zijn enkele ecologische onderzoeken gehouden.

In het kader van de milieuvergunning is door de provincie overwogen - met het oog op deze onderzoeken - dat het plan uitvoerbaar is: er zijn geen ontheffingsplichtige soorten aangetroffen. Wel zijn mitigerende maatregelen aangekondigd met het oog op de voortplantings-, rust- en verblijfplaatsen van vogels. Deze mitigerende maatregelen zijn reeds vertaald in een voorschrift bij de milieuvergunning.

Ook in het kader van de ruimtelijke afweging, zoals deze met dit projectbesluit gestalte krijgt, is het aspect 'ecologie' meegewogen.

4.5.2. Ecologische onderzoeken

De in het kader van het projectbesluit relevante onderzoeken, die de provincie ten behoeve van de gronddepots heeft gebruikt, worden hieronder samengevat.

1. *Quickscan natuurtoets aanleg grondlichaam Van Starckenborghkanaal* ⁷⁾
2. *Oostrand Zuidhorn Natuurtoets Grontmij* ⁸⁾

Ad 1. Quickscan natuurtoets aanleg grondlichaam Van Starckenborghkanaal
Dit onderzoek (opdrachtgever: provincie Groningen) heeft zich gericht op gronddepot A.

Gebiedsgericht natuurbeleid: op basis van de ligging en de aard van de ruimtelijke ingreep zijn er geen negatieve effecten op de in de omgeving aanwezige Habitatrichtlijngebieden, Vogelrichtlijngebieden, beschermde Natuurmonumenten of de EHS.

⁶⁾ Weidevogelinventarisatie Rondweg Zuidhorn 2010, Altenburg & Wymenga, Ecologisch onderzoek bv, A&W rapport 1490, Veenwouden, 2010.

⁷⁾ Quickscan natuurtoets aanleg grondlichaam Van Starckenborghkanaal, Zuidhorn, EcoGroen Advies bv, Zwolle, januari 2008.

⁸⁾ Oostrand Zuidhorn Natuurtoets, Grontmij Nederland bv, Haren, november 2004.

Soortgericht natuurbeleid: als belangrijkste compenserende/mitigerende maatregelen worden genoemd: uitvoering in de tijd faseren, passende uitvoeringsmaatregelen en de start van de werkzaamheden buiten het broedseizoen te plannen. De voor vleermuizen relevante structuren blijven ongemoeid. Voor vogels wordt gewezen op start buiten het broedseizoen.

Nader uitgewerkt concludeert het onderzoek het volgende.

Planten	<u>Aanwezigheid</u> : Geen soorten die ontheffingsplichtig zijn dan wel op de Rode lijst voorkomen. <u>Zorgmaatregelen</u> : - verwijderen vegetatie zoveel mogelijk in de periode september-oktober
Vogels	<u>Aanwezigheid</u> : broedgebied diverse vogels; geen aanwijzingen voor vogels met een vaste verblijfplaats <u>Zorgmaatregelen</u> : - mitigerende maatregelen in de uitvoering (werkzaamheden buiten broedseizoen en aanvullende maatregelen)
Zoogdieren (vleermuizen)	<u>Aanwezigheid</u> : geen potentiële vaste verblijfplaatsen van vleermuizen; Van Starckenborghkanaal c.a. waarschijnlijk wel van belang als vlieg- en/of jachtroute <u>Zorgmaatregelen</u> : mitigerende maatregelen aangaande behoud van bomen/boschages en voorkomen van lichthinder
Overige zoogdieren	<u>Aanwezigheid</u> : leefgebied algemene soorten, geldt algemene vrijstelling
Amfibieën	Idem
Reptielen	<u>Aanwezigheid</u> : geen reptielen of beschermde ongewervelden te verwachten
Vissen	<u>Aanwezigheid</u> : watergang De Oude Riet/zijsloten: leefgebied vier algemene soorten <u>Zorgmaatregelen</u> : zie algemeen

Ad 2. Oostrand Zuidhorn Natuurtoets

Dit onderzoek (opdrachtgever: gemeente Zuidhorn) is uitgevoerd ten behoeve met name de voorgenomen ontwikkeling van het woongebied Oostergast en heeft betrekking op de zogenoemde oostrand bij Zuidhorn. Voor het onderzoeksgebied als geheel wordt geconstateerd dat agrarisch gebruik met bijbehorend beheer (waaronder bemesting, maaien, waterhuishouding) de natuurlijke waarden beperkt. Wel is het gebied door zijn open karakter aantrekkelijk als broedgebied voor bepaalde weidevogels.

De (potentiële) aanwezigheid van beschermde soorten is in de natuurtoets aangegeven, alsmede in een aanvullend onderzoek naar de streng beschermde amfibiesoort van de Poelkikker uitgevoerd ⁹⁾.

⁹⁾ Onderzoek naar het mogelijk voorkomen van de Poelkikker ten oosten van Zuidhorn, Altenburg & Wymenga, ecologisch onderzoek bv, Veenwouden, september 2004.

Planten	<p><u>Aanwezigheid:</u> Zwanebloem enige beschermd plantensoort</p> <p><u>Maatregelen:</u> niet ontheffingsplichtig ingeval van ruimtelijke ontwikkelingen; geldt vrijstelling</p>
Vogels	<p><u>Aanwezigheid:</u> Plangebied vormt geschikt broedgebied voor bepaalde vogelsoorten. De aanleg van gronddepots in het open gebied zal voor de daar broedende soorten areaalverlies betekenen (weidevogels en soorten die in/nabij watergangen broeden).</p> <p><u>Maatregelen:</u> uitvoering van werkzaamheden buiten broedseizoen heeft geen invloed op instandhouding van soorten</p>
zoogdieren / amfibieën	<p><u>Aanwezigheid:</u> plangebied geschikte leef- of verblijfplaats voor (algemene) zoogdiersoorten. De aanwezigheid van verblijfplaatsen voor vleermuizen kan in het open grasland worden uitgesloten, omdat oude bomen en gebouwen ontbreken.</p> <p>Verder diverse kikkers; amfibieën in het gebied ondervinden schade bij ingrepen aan bestaande slootjes. Door zorgvuldige uitvoering en planning kan de schade zoveel mogelijk worden beperkt. Voor de streng beschermde soort (Poelkikker) heeft nader onderzoek plaatsgehad; deze soort is niet aangetroffen.</p> <p><u>Maatregelen:</u> zorgmaatregelen bij uitvoering</p>
vissen	<p><u>Aanwezigheid:</u> in Zuiderhorner Zuidertocht aanwezigheid Kleine Modderkruiper;</p> <p><u>Maatregelen:</u> met handhaving van de Zuidhorner Zuidertocht is er geen invloed c.q. zijn er geen negatieve effecten op de soort.</p>

De natuurtoets komt tot de volgende conclusies:

Met de nieuwe ontwikkeling treedt er biotoopverlies op. Tegelijk is er ook positief effect te behalen door waterpartijen aan te leggen en een samenhangende beplantingsstructuur aan te brengen.

Ten aanzien van broedvogels dient buiten het broedseizoen te worden begonnen met de werkzaamheden. Voor overige organismen zijn diverse zorgmaatregelen in de uitvoering gewenst. De streng beschermde Poelkikker is niet aangetroffen.

4.5.3. Vertaling ecologische onderzoeken naar gebied projectbesluit

Gezamenlijk zijn er gebiedsdekkende onderzoeken uitgevoerd. Vertaling voor dit projectgebied betekent het volgende.

Gebiedsbescherming:

Er is geen invloed op EHS of anderszins beschermde natuurgebieden.

Dat blijkt zowel uit de verschillende gehouden ecologische onderzoeken, als uit het nieuwe Provinciaal Omgevingsplan 2009-2013.

Ook uit het nadere weidevogelonderzoek dat de provincie heeft gehouden (zie hiervoor) blijken geen beperkingen voor de uitvoerbaarheid. De planologische gevolgen worden betrokken bij de besluitvorming over het Provinciaal *Inpassingsplan Wegomlegging N355 (Noordhorn en Zuidhorn)*.

Soortbescherming

Op grond van de gehouden onderzoeken wordt aangenomen dat er zich op of in de directe omgeving van het plangebied geen streng beschermde soorten bevinden die ontheffingsplichtig zijn. Wel zijn de zorgmaatregelen ten behoeve van de uitvoering nodig.

4. 6. Archeologie

Ten behoeve van het aspect 'archeologie' zijn de afgelopen jaren verschillende onderzoeken gehouden. Het gaat zowel om bureauonderzoek als veldonderzoek.

4.6.1. Archeologisch bureauonderzoeken

Allereerst geven brengen archeologische bureauonderzoeken belangrijke archeologische informatie in beeld:

1. Archeologisch onderzoek Zuidhorn ¹⁰⁾.
2. Archeologisch bureauadvies ten behoeve van het provinciale inpasingsplan N355 ¹¹⁾

Ad 1 Archeologisch onderzoek Zuidhorn: een Archeologisch bureauonderzoek

Allereerst is in 2002 een uitvoerig archeologisch onderzoek uitgevoerd in opdracht van de provincie Groningen en de gemeente Zuidhorn.

Qua plangebied heeft dit bureauonderzoek betrekking gehad op het gebied ten zuiden van het kanaal. Wel is een beschrijving gegeven voor het gebied in en rond Noordhorn en Zuidhorn. Het doel van het onderzoek is geweest om de bekende en potentiële archeologische waarden van het plangebied in kaart te brengen. Het onderzoek heeft duidelijk gemaakt, dat - hoewel er weinig vindplaatsen in het gebied bekend zijn - het gebied een hoge archeologische potentie heeft.

Die archeologische potentie blijkt uit de verwachting van bewoning uit de Late Bronstijd op de hogere delen in het landschap. Op de lagere delen, die eerder onder invloed van het oprukkende water stonden, worden alleen resten van bewoning verwacht uit het Vroege Mesolithicum en het Late Paleolithicum.

Diverse vondsten en het verkavelingspatroon op de keileemrug maken het aannemelijk, dat het gebied in de Vroege Middeleeuwen weer bewoond werd. Waarschijnlijk is het veen-kleigebied in de omgeving, met de keileemrug als uitvalsbasis, ontgonnen.

Het bureauonderzoek uit 2002 beveelt archeologisch veldonderzoek aan. Niet het gehele plangebied hoeft te worden onderzocht: het gedeelte ten oosten van de Zuidertocht heeft een lage archeologische waarde en hier wordt verder onderzoek niet noodzakelijk geacht.

¹⁰⁾ Archeologisch onderzoek Zuidhorn, een archeologisch bureauonderzoek, Grontmij, rapportnummer 101134, Haren november 2002.

¹¹⁾ Tracé wegomlegging N355 Noordhorn/Zuidhorn, Een Archeologisch Bureauonderzoek, Libau, Groningen maart 2009.

Vervolgonderzoek wordt wel noodzakelijk geacht op de locatie waar de woningbouw is gepland (ten westen van de Zuidertocht) aangezien de huizen daar op het pleistocene zand worden gefundeerd.

In het kader van de eerdere ruimtelijke onderbouwing ¹² zijn - mede gebaseerd op inzichten ten behoeve van de woonwijk Oostergast (fase1) - de volgende conclusies getrokken:

- in overeenstemming met de provinciale richtlijnen wordt verder onderzoek van de gronddepots ten oosten van de Zuidertocht (gronddepots A en B/C) niet noodzakelijk geacht;
- In het plangebied Oostergast (= plan voor het woongebied) worden ontgravingswerkzaamheden op archeologische aanwijzing uitgevoerd.

Ad 2. Archeologisch bureauadvies ten behoeve van het provinciale inpassingsplan N355

Opdrachtgever: provincie Groningen

Het plangebied betreft het gebied van het provinciaal inpassingsplan, inclusief de gronddepots A en B/C

Het doel van het onderzoek is geweest: advisering over hoe om te gaan met cultuurhistorische c.q. archeologische waarden in het plangebied.

Voor het inpassingsplan is door Libau het volgende geadviseerd:

Het tracé van de wegomlegging wordt in een gebied aangelegd, waar verschillende fysisch-geografische eenheden voorkomen. Zo ligt er te Noordhorn een glaciale rug die hoog boven het omliggende landschap uitsteekt.

Meer naar het oosten ligt een zeeboezemvlakte, die is ontstaan door de inbraak van de Lauwerszee rond 800 na Chr. Door deze erosiegeulen stroomt de (voormalige) Oude Riet aan weerszijden waarvan getij-oeverwallen liggen. Deze liggen iets hoger dan de omliggende percelen. Bovendien heeft in de voormalige erosiegeul inversie plaatsgevonden. Op de glaciale rug heeft reeds vanaf de steentijd bewoning plaatsgevonden. Op deze rug zijn vindplaatsen te verwachten vanaf de steentijd tot de middeleeuwen. Vermoedelijk is in de loop van de bronstijd de bewoning van de pleistocene gronden afgebroken, maar vanaf de late ijzertijd raakte het gebied opnieuw bewoond. Met name op de niet bebouwde locaties op de glaciale rug kunnen gaven nederzittingslocaties aanwezig zijn.

Indien in het gebied ten oosten van de glaciale rug bewoning aanwezig was in de periode vóór 800 na Chr. zullen de sporen hiervan door inbraak van de Lauwerszee grotendeels verdwenen zijn. Pas in de loop van de middeleeuwen en dan met name na opslibbing en bedijking van de voormalige erosiegeul, heeft men zich weer kunnen vestigen in dit plangebied. De huiswierden op enige afstand van het toekomstige tracé van de N355 getuigen hiervan.

Op basis van de kenmerken, heeft Libau geadviseerd de archeologische waarden binnen het tracé voor de wegomlegging in kaart te brengen door middel van een *Inventariserend Veldonderzoek* (een zogenaamd IVIO, fase 1).

¹²⁾ Ruimtelijke onderbouwing ten behoeve van een (ontwerp) vrijstellingsprocedure ex artikel 19 WRO, 2008.

4.6.2. Archeologisch veldonderzoek

Vervolgens heeft een archeologisch veldonderzoek plaatsgehad waarin ook de locaties van de grondbergingen uit dit projectbesluit zijn meegenomen ¹³⁾.

Dit veldonderzoek is opgesteld in opdracht van de provincie Groningen en heeft zich met name gericht op het tracé van de nieuwe weg. Deze loopt over de gronddepots A en B/C heen. Doel van het onderzoek is geweest: het in kaart brengen van eventueel aanwezige archeologische resten binnen het tracé van de wegomlegging van de N355.

De conclusies daaruit zijn als volgt.

“ De laagopeenvolging in het westelijke deel van het plangebied ter hoogte van de grondmorenerug bestaat uit een bouwvoor/verstoorde laag, meestal op keizand, op keileem. Op de grondmorenerug bevindt zich geen dekzand (meer). Ook van de aanwezigheid van een esdek is geen sprake.

In het overige deel van het plangebied ten oosten van de grondmorenerug bestaat de laagopeenvolging uit een bouwvoor op getijde-afzettingen. De getij-oeverwal die zich volgens de geomorfologische kaart ten oosten van het geplande tracé bevindt, strekt zich niet in het plangebied.

Archeologische indicatoren zijn in het gehele plangebied niet aangetroffen. Aanwijzingen voor de aanwezigheid van (grotere) archeologische nederzettingen ontbreken. “

Het archeologisch onderzoek komt dan ook tot de conclusie dat geen archeologisch vervolgonderzoek nodig is. De geplande infrastructurele werkzaamheden kunnen vanuit archeologisch oogpunt zonder bezwaar worden uitgevoerd.

4.6.3. Vertaling archeologische onderzoeken naar gebied projectbesluit

De conclusies uit de archeologische onderzoeken zijn als volgt samen te vatten:

Gronddepot A	Nader onderzoek niet noodzakelijk (ten oosten van de Zuidertocht). Ook ten westen van de Zuidertocht wordt de zandrug niet aangetast. Onderzoek tbv. PIP: geen vervolgonderzoek noodzakelijk
Gronddepot B/C	Idem

Ten slotte is van belang te wijzen op het gegeven dat met realisering van gronddepots geen diepe grondwerkzaamheden plaatsvinden. Alleen de bovenste teelaardelaag wordt bewerkt en voor de aanleg van aarden wallen benut.

4. 7. Externe Veiligheid

Tijdens de aanleg van de gronddepots wordt geen gebruik gemaakt van gevaarlijke stoffen.

¹³⁾ Wegomlegging N355 Zuidhorn-Noordhorn, Archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek, Bureau RAAP. RAAP-notitie 3139, Weesp, 2009.

De grondbergingen vallen daarom niet onder de werking van het *Besluit Risico's Zware Ongevallen*. De gronddepots worden evenmin gezien als een kwetsbaar object op grond van het BEVI.

In de inventarisatie van Steunpunt Externe Veiligheid ten behoeve van het provinciaal inpassingsplan voor de wegomlegging N355 zijn met betrekking tot de aanleg van de gronddepots geen bijzonderheden aangegeven ¹⁴⁾.

Gelet daarop wordt de aanleg van de gronddepots op het aspect 'externe veiligheid' uitvoerbaar geacht.

4. 8. Luchtkwaliteit

Aangaande de zaken die te maken hebben met de luchtkwaliteit zijn er vanuit de ruimtelijke regelgeving geen directe eisen aan de realisering van de gronddepots.

Sinds 15 november 2007 zijn de belangrijkste bepalingen over luchtkwaliteitseisen opgenomen in de *Wet milieubeheer* (hoofdstuk 5, titel 5.2 Wm). Hiermee is het Besluit luchtkwaliteit 2005 vervallen. Op 15 november 2007 is deze wet in werking getreden; (hoofdstuk 5, titel 5.2 van de Wet milieubeheer wordt daarom ook wel de *Wet luchtkwaliteit* genoemd.

De wet is enerzijds bedoeld om de negatieve effecten op de volksgezondheid aan te pakken als gevolg van te hoge niveaus van luchtverontreiniging; anderzijds heeft de wet tot doel binnen zekere randvoorwaarden mogelijkheden te creëren voor ruimtelijke ontwikkelingen.

De *Wet Luchtkwaliteit* verplicht bij het maken van ruimtelijke plannen de gevolgen voor de luchtkwaliteit mee te wegen. Luchtkwaliteitseisen vormen onder de *Wet luchtkwaliteit* geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkeling als een project "niet in betekenende mate" bijdraagt aan de luchtverontreiniging: Het voorliggende project draagt niet bij aan de luchtverontreiniging.

In het kader van de milieuvergunning is voorts geconstateerd, dat op de gronddepots geen bijzondere regelingen van toepassing zijn vanuit de NeR, de Nederlandse Emissie Richtlijn.

4. 9. Kabels en leidingen

Ten behoeve van de aanleg van nieuwe weg en de gronddepots heeft de provincie de aanwezigheid van leidingen onderzocht.

Aan de noordzijde van het Van Starckenborghkanaal liggen ter plaatse van de geprojecteerde vaste hoge brug:

- een waterleiding (transportleiding);
- een gasleiding;
- een telecomkabel.

Aan de noordzijde van het Van Starckenborghkanaal liggen ter plaatse van de geprojecteerde vaste hoge brug:

- een gasleiding (hoge druk);
- een afvalwatertransportleiding.

¹⁴⁾ MER Wegomlegging N355 Zuidhorn, Inventarisatie externe veiligheid, Steunpunt externe veiligheid Groningen, juni 2009.

Het projectbesluit voorziet niet in bebouwing die mogelijk in conflict kan komen met de leidingen. Bij de daadwerkelijke uitvoering zal waar nodig rekening moeten worden gehouden met de (hoofd)leidingen.

4. 10. Bodem

Door middel van enkele bodemonderzoeken is inzicht in de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem verkregen:

- verkennend bodemonderzoek, Grondbergingsdepot, locatie Zuidhorn, Grontmij, Haren 2002 (projectnr.: 129609);
- verkennend bodemonderzoek, Twee locaties nabij het Van Starckenborghkanaal te Zuidhorn, Grontmij, Haren 2008 (projectnr.: 101957).

De gronddepots B/C zijn meegenomen in een verkennend bodemonderzoek dat in 2002 uitgevoerd. Een gedeelte van het veldonderzoek daarvan vond reeds in 1998 plaats. Hoewel een aantal jaren geleden uitgevoerd, wordt het onderzoek nog steeds bruikbaar geacht, omdat zich in de periode 1998-2009 geen ontwikkelingen in het plangebied hebben voorgedaan die invloed op de gemeten gehalten hebben gehad. Het gebied heeft een continu agrarisch gebruik gehad ten behoeve van de veehouderij.

Voor het gronddepot A is in 2008 verkennend bodemonderzoek uitgevoerd.

- vooronderzoek

Conform de daarvoor geldende aanpak van de NEN 5740 dient, voorafgaand aan de uitvoering van het veld- en laboratoriumonderzoek, op basis van verkregen (historische) informatie een hypothese te worden opgesteld over eventueel aanwezige bodemverontreiniging.

Wat dat betreft is eerder opgemerkt, dat de onderzoekslocaties een continu gebruik als weiland (met omringende sloten) hebben gekend en - voor zover bekend - ook in het verleden steeds als weiland in gebruik zijn geweest. In het Bodeminformatiesysteem van de provincie Groningen zijn geen gegevens bekend: er zijn geen bodembedreigende activiteiten bekend, waarvan aangenomen moet worden, dat die de bodem ter plaatse van de onderzoekslocatie beïnvloed hebben.

Op basis van een en ander is de onderzoekslocatie als 'niet verdacht' beschouwd. Bij 'onverdachte locaties' luidt de onderzoekshypothese dat de bodem niet verontreinigd is met stoffen in concentraties boven de streefwaarde of het geldende achtergrondgehalte.

- veldonderzoek gronddepot A

Tijdens de boorwerkzaamheden zijn op deze locatie zintuiglijk enkele kenmerken aangetroffen die kunnen duiden op de aanwezigheid van verontreinigende stoffen. Uit laboratoriumonderzoek is gebleken, dat op de locatie A geen verhoogde gehalten van de onderzochte stoffen zijn aangetroffen. In de ondergrond is op beide locaties een licht verhoogd gehalte aan nikkel aangetoond. Het gaat om geringe overschrijdingen van de streefwaardes, de tussenwaarde wordt niet benaderd. Voor het overige is op de locatie geen van de onderzochte stoffen in verhoogde mate aangetoond.

De milieuhygiënische kwaliteit van de bodem vormt aldus geen belemmering voor de voorgenomen inrichting van de locatie A.

- *veldonderzoek gronddepot B/C*

In de boven- en ondergrond zijn licht verhoogde gehalten aan oliën en enkel andere stoffen aangetroffen. Deze komen verspreid over de onderzoekslocatie voor. De bovengrond zal worden gebruikt voor de aanleg van kades rondom het depot. De milieuhygiënische kwaliteit van de grond vormt geen belemmering voor het herschikken van deze grond in de kades van de locaties B/C. Zeer plaatselijk in de bovengrond is een sterk verhoogd gehalte zink aangetroffen. Het onderzoek beveelt met het oog daarop aan, de betreffende grond gescheiden in de kade te verwerken.

De conclusies uit de bodemonderzoeken zijn als volgt.

Gronddepot A	milieuhygiënische kwaliteit vormt geen belemmering
Gronddepot B/C	idem, aanbeveling gescheiden verwerking grond

De onderzoeken hebben in het kader van de milieuvergunning geen aanleiding gegeven tot het stellen van nadere eisen en/of voorwaarden.

4. 11. Energie

In de *Omgevingsverordening-2009*, zoals Provinciale Staten die in juni 2009 hebben vastgesteld, wordt ook specifiek aandacht gevraagd voor energieaspecten.

De provincie heeft de doelstelling van het Rijk, namelijk terugdringen van het gebruik van energie, voor dit project overgenomen. Dit blijkt uit de milieuvergunning.

Daarin wordt als belangrijk instrument in het energiebeleid genoemd de *Meerjarenafspraak over verbetering van energie-efficiency* (MJA3). Naast dit instrument geeft de vergunning op basis van de *Wet Milieubeheer* de provincie mogelijkheid om energiebesparing bij individuele bedrijven te concretiseren.

In de Handreiking "*Wegen naar preventie bij bedrijven*" (Infomil, december 2005), waarin wordt verwezen naar de Circulaire "*Energie in de milieuvergunning*" (Ministeries Economische zaken en VROM), is beschreven op welke wijze het energieaspect moet worden opgenomen in de milieuvergunning als het bedrijf niet valt onder de toelatingseisen voor de Meerjarenafspraken energie-efficiency (MJA-3). De provincie Groningen (initiatiefnemer) hoort niet tot een categorie bedrijven waarvoor toetreding tot dit convenant mogelijk is.

In de circulaire is aangegeven, dat het opnemen van voorschriften relevant is bij bedrijven waar het elektriciteitsverbruik groter is dan 50.000 kWh of het gasverbruik groter is dan 25.000 m³ per jaar. De provincie Groningen volgt bij het opnemen van voorschriften de richtlijnen in de Circulaire. Deze zijn conform de provinciale beleidsnotitie "*Verruimde reikwijdte en vergunningverlening*" (april 2003).

Het energieverbruik richt zich in hoofdzaak op brandstof voor verbrandingsmotoren. Gelet op dit feit, ziet de provincie op voorhand geen concrete besparingsmogelijkheden die redelijkerwijs voorgeschreven kunnen worden.

4. 12. Duurzaamheid

Het voorliggende plan maakt de realisatie van vier gronddepots ter weerszijden van het Van Starckenborghkanaal mogelijk. Er wordt geen nieuwbouw mogelijk gemaakt, waardoor EPL en EPC normen, zongerichte verkaveling, levensloopbestendig bouwen, cascadering, functiekoppeling en energie-efficiency niet van toepassing zijn.

Dit projectbesluit biedt een tijdelijke regeling voor de twee gronddepots. In de eindsituatie functioneren de gronddepots A en B/C als op- en afrit voor de nieuwe provinciale weg. Beide locaties worden opgenomen in het *In-passingsplan Wegomlegging N355 (Noordhorn - Zuidhorn)*.

5. TOELICHTING OP DE REGELING

5. 1. Kaart

Op de kaart bij dit projectbesluit zijn de te realiseren gronddepots aangegeven en begrensd. Het projectbesluit begrenst een gebied waar op grond van de bij het besluit horende voorschriften een tijdelijk gebruik als "Bedrijf - gronddepot" wordt toegestaan. De locaties van de werkterreinen aan het Van Starckenborghkanaal en de maximale hoogtes van de gronddepots zijn met een aanduiding op de kaart aangegeven.

5. 2. Voorschriften

De *Wet ruimtelijke ordening* maakt het mogelijk om voorschriften op te nemen in het kader van een projectbesluit. Daarvan is ook in deze situatie gebruik gemaakt. De voorschriften voorzien in het (tijdelijk) mogelijk maken van de gronden voor gronddepot met bijbehorende voorzieningen als perskades, waterlopen en groen. Tevens is in de voorschriften een maximale hoogteregeling opgenomen. Deze is op de kaart aangeduid.

Aan de specifieke gebruiksregels is een bepaling toegevoegd waarin het gebruik van de gronden ten behoeve van berging en depot van grond en baggerspecie anders dan berging en depot van grond en baggerspecie als bedoeld in voorschrift 1.1 (voorschriften 1.1.1 tot en met 1.1.10) behorende bij de op 7 april 2009 verleende vergunning in het kader van de Wet milieubeheer als een gebruik strijdig met de 'Bedrijf - Gronddepot' wordt aangemerkt. Wat moet worden verstaan onder 'berging en depot van grond' is opgenomen in de begrippen.

6. UITVOERBAARHEID

Wettelijk bestaat de verplichting om inzicht te geven in de uitvoerbaarheidsaspecten van een ruimtelijk plan. In dat verband wordt in dit hoofdstuk onderscheid gemaakt tussen de maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid.

6. 1. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

In algemene zin vloeit de aanleg van de gronddepots voorts uit de algehele ontwikkeling aan de oostzijde van Zuidhorn (verbreding verdieping kanaal, tracé nieuwe wegomlegging, aanleg woonuitbreiding Oostergast).

In het kader van de *Structuurschets Oostrand* heeft daarvoor reeds in algemene zin overleg en besluitvorming plaatsgehad.

In verband met de maatschappelijke uitvoerbaarheid is het ontwerp-projectbesluit overeenkomstig de *Algemene wet bestuursrecht* (Awb, afdeling 3:4) met ingang van 3 juni 2010 zes weken ter inzage gelegd met de gelegenheid voor indiening van zienswijzen. Hiervan is door een drietal personen/organisaties gebruik gemaakt.

De zienswijzen zijn in het kader van de vaststelling van het projectbesluit beantwoord; ze leiden niet tot wijzigingen.

Daarnaast is het projectbesluit aan de overleginstanties verzonden. De ingekomen reacties van de kant van deze instanties zijn voorzien van een gemeentelijke reactie, welke is opgenomen in hoofdstuk 7 van dit projectbesluit.

6. 2. Economische uitvoerbaarheid

Het project voor de gronddepots zal door de provincie Groningen worden uitgevoerd. De provincie heeft daarvoor tijdelijk een aantal gronden nodig. In elk geval zullen de gronden die benodigd zijn voor de aanleg van de N355 door de provincie worden aangekocht.

Percelen die benodigd zijn voor de uitvoering van tijdelijke werken en werkzaamheden zullen na afloop daarvan in de oorspronkelijke staat worden teruggebracht.

7. OVERLEG

Het voorontwerp van het projectbesluit Zuidhorn-gronddepots is in het kader van het vooroverleg om reactie toegestuurd aan:

1. VROM-Inspectie, regio Noord te Groningen;
2. Provincie Groningen te Groningen;
3. Waterschap Noorderzijlvest te Groningen.

Ad 1. VROM-Inspectie

De VROM-Inspectie merkt bij monde van haar directeur-inspecteur voor de regio Noord op, dat het projectbesluit de betrokken rijksdiensten geen aanleiding geeft tot het maken van opmerkingen, gelet op de nationale belangen in de *Realisatieparagraaf Nationaal Ruimtelijk Beleid 2007-2008* (brief van 9 april 2010).

Ad 2. Provincie Groningen

In een brief van het hoofd afdeling Ruimtelijke plannen van 7 april 2010 wordt na een beschrijving van het referentiekader een drietal punten naar voren gebracht:

- *inversierug* -

De provincie constateert dat het projectgebied een deel van het gebied raakt dat in de provinciale omgevingsverordening als 'inversierug' staat aangegeven op de kaart 'landschapswaarden'. Het betreft een zodanig klein puntje dat hieraan geen gevolgen in het projectbesluit hoeven te worden verbonden.

- *weidevogels* -

De provincie wijst op een in voorbereiding zijnd provinciaal onderzoek naar de aanwezigheid van weidevogels en de eventueel te treffen compenserende en/of mitigerende maatregelen. De provincie verwacht de onderzoeksresultaten eind mei 2010.

Reactie:

Dit projectbesluit biedt een tijdelijke regeling voor de gronddepots A en B/C en regelt alleen de inrichting van het gebruik als gronddepot. De eindsituatie van de gronddepots A en B/C wordt in het (provinciaal) 'Inpassingsplan Wegomlegging N355 (Noordhorn – Zuidhorn)' geregeld. Recent (juni 2010) heeft de provincie in het gebied een hernieuwd weidevogelonderzoek laten uitvoeren.

De resultaten van het provinciaal onderzoek zijn in deze toelichting opgenomen. Het onderzoek naar weidevogels leidt tot de conclusie, dat de betreffende waarde, die het gebied ten oosten van Zuidhorn tot enkele jaren geleden nog had, door autonome ontwikkelingen dusdanig is afgenomen, dat realisering van de wegomlegging geen meetbare effecten heeft voor de weidevogelpopulatie in het gebied.

- *jaartallen figuren* -

In de figuren die de start- en tussenfase van de gronddepots aangeven, dient bij elk jaartal twee jaren te worden opgeteld.

Reactie:

Het gaat hier om de provinciale planning met betrekking tot de uitvoering. De betreffende jaartallen zijn aangepast.

Ad 3. Waterschap Noorderzijlvest

Het waterschap Noorderzijlvest merkt in een mail van 29 maart 2010 op, dat de maatregelen ten aanzien van de waterhuishouding conform de afspraken met het waterschap voldoende zijn meegenomen. Het waterschap heeft geen verdere opmerkingen en gaat akkoord met het projectbesluit.

8. REACTIE ZIENSWIJZEN

Het ontwerp-projectbesluit heeft vanaf 3 juni 2010 tot en met 14 juli 2010 ter inzage gelegen. Tijdens deze termijn heeft een ieder de mogelijkheid gehad zienswijzen in te dienen. Er zijn drie zienswijzen ingediend. Deze zijn opgenomen in bijlage 2. De ingekomen zienswijzen zijn hieronder samengevat en voorzien van een gemeentelijke reactie.

Reclamant 1	
Samenvatting zienswijze	De voorgenomen gronddepots vormen o.a. een belemmering in de bedrijfsvoering van de reclamant. De aanleg van de gronddepots die in de toekomst worden gebruikt om op- en afritten te realiseren zorgen voor inkomensschade, snijschade en grote vermogensschade voor het bedrijf.
Bijlagen	-
Beoordeling zienswijze	<p>De daadwerkelijke aanleg van de gronddepots wordt niet geregeld met het projectbesluit. Het projectbesluit biedt enkel het juridisch-planologische kader om de aanleg mogelijk te maken.</p> <p>De aanleg van de gronddepots vindt pas plaats nadat de provincie Groningen de gronden verworven heeft. Hoe eventuele belemmering van de bedrijfsvoering wordt weggenomen, moet blijken in het proces van de verweving van de gronden door de provincie Groningen. Dit gaat buiten de planologische procedure van het projectbesluit om.</p> <p>Belemmeringen die voortvloeien uit de planologische regeling van het projectbesluit worden afgehandeld in een planschadeprocedure. Reclamant kan na het onherroepelijk worden van het projectbesluit een planschadeclaim indienen. De afhandeling van een planschadeclaim vindt in een aparte procedure plaats. De planschadeprocedure staat los van de planologische procedure van het projectbesluit.</p>
Conclusie	De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het projectbesluit.
Wijziging	N.v.t.

Reclamant 2	
Samenvatting zienswijze	<p><u>1.</u> Door de ingebruikname van de gronddepots wordt het bedrijf geschaad, bedrijfsvoering bemoeilijkt en de huiskavel belangrijk aangetast.</p> <p><u>2.</u> Gecombineerd met de plannen van de gemeente Zuidhorn om de overige gronden van reclamant daar ter plaatse voor niet agrarische doeleinden te benutten luidt dit het einde van het bedrijf van reclamant in.</p> <p><u>3.</u> In het projectbesluit is sprake van aanleg en ingebruikname van de slibdepots voor 2015. Wij vragen ons af hoe realistisch dit is wanneer de overheid nog maar een deel van de slibdepots op naam heeft.</p> <p><u>4.</u> In het projectbesluit staat als termijn voor de tijdelijke functie van de gronddepots een maximum van tien jaar genoemd. Staat deze termijn van tien jaar definitief vast en ontvangen de grondeigenaren hiervoor ook een vergoeding? Hoe wordt de kwaliteit van de huidige gronden gewaarborgd?</p> <p><u>5.</u> In het projectbesluit wordt gesproken over de eindbestemming van de depots, hierbij lezen wij agrarisch, natuur en landschap en recreatie. Waar komt deze eindbestemming te liggen? Wat wordt er bedoeld met recreatie en wat voor invloed heeft dit op de bestaande vergunningen van het bedrijf?</p> <p><u>6.</u> In paragraaf 3.2 van het ontwerpbesluit wordt gesproken over gronddepots met een hoogte van twaalf meter. Waarom zijn de gronddepots zo hoog, nu er nog geen duidelijkheid over de ondergrond bestaat? Of is het de bedoeling dat de depots voor langere tijd blijven bestaan?</p> <p><u>7.</u> Wij hebben onze twijfels bij het uitvoeren van de natuurwetten in het kader van flora en fauna, grondwater, archeologie en sondering. Aan de westzijde van de zuidtocht zijn deze toegepast, maar wij betwijfelen of dit aan de oostzijde ook is gebeurd. Op welke punten zijn monsters genomen en/of bepalingen uitgevoerd?</p> <p><u>8.</u> Wij vragen ons af waarom niet alle grondeigenaren/pachters door de gemeente op de hoogte zijn gebracht van de terinzagelegging van het projectbesluit. Noch reclamant noch een van de vennoten heeft</p>

	<p>hierover bericht ontvangen van de gemeente Zuidhorn.</p> <p><u>9.</u> Gelet op het belang van de reclamant is het van belang dat er alsnog een alternatieve locatie voor de gronddepots wordt gezocht.</p>
Bijlagen	-
Beoordeling zienswijze	<p><u>1.</u> Het gaat in dit onderdeel van de zienswijze goed beschouwd om twee zaken. De eerste zaak betreft een verzoek om planschade als gevolg van een wijziging van het planologisch regime. De tweede zaak betreft een negatief effect op de bedrijfsvoering door het daadwerkelijk verlies van gronden door aanleg van de gronddepots¹⁵⁾.</p> <p>Belemmeringen die voortvloeien uit de planologische regeling van het projectbesluit worden afgehandeld in een planschadeprocedure. Reclamant kan na het onherroepelijk worden van het projectbesluit een planschadeclaim indienen. De afhandeling van een planschadeclaim vindt in een aparte procedure plaats. De planschadeprocedure staat los van de planologische procedure van het projectbesluit.</p> <p>De daadwerkelijke aanleg van de gronddepots wordt niet geregeld met het projectbesluit. Het projectbesluit biedt enkel het juridisch- planologische kader om de aanleg mogelijk te maken. De aanleg van de gronddepots vindt pas plaats nadat de provincie Groningen de gronden verworven heeft. Hoe eventuele belemmering van de bedrijfsvoering worden weggenomen moet blijken in het proces van de verweving van de gronden door de provincie Groningen. Dit gaat buiten de planologische procedure van het projectbesluit om.</p> <p><u>2.</u> Reclamant wijst op de plannen van de gemeente Zuidhorn om de overige gronden van reclamant daar ter plaatse voor niet agrarische doeleinden te benutten. Dit betreft de ontwikkeling van de woonwijk Oostergast over een deel van de gronden van reclamant.</p> <p>Om zijn bedrijf elders voort te kunnen zetten heeft reclamant gronden gekocht tussen Grijskerk en Niezijl.</p> <p>Op dit moment verkent reclamant, in samenwerking</p>

¹⁵⁾ Op dit punt heeft een heroverweging van de zienswijze plaatsgevonden. Een nadere bespreking is opgenomen in hoofdstuk 9.

	<p>met de gemeente Zuidhorn en de provincie Groningen, de mogelijkheden om op deze gronden zijn bedrijf voort te zetten. Dit is echter een apart proces dat los staat van de planologische procedure voor het projectbesluit.</p> <p><u>3.</u> De provincie Groningen heeft, als initiatiefnemer van het plan, aangegeven dat naar de huidige verwachting de wegomlegging en daarmee de daarvoor benodigde gronddepots voor 2015 tot stand komen, dan wel van start gaan. Deze planning is voor ons uitgangspunt.</p> <p><u>4.</u> De termijn van tien jaar is gekoppeld aan de looptijd van het projectbesluit, die wettelijk gezien 10 jaar is.</p> <p>Financiële compensatie voor de planologische wijziging worden geregeld door middel van een plan-schadeprocedure. Zie beantwoording punt 1.</p> <p>Onduidelijk is wat reclamant bedoeld met het waarborgen van de huidige kwaliteit van de gronden¹⁶⁾. Als reclamant veronderstelt dat de gronddepots na tien jaar weer verdwijnen en de grond in de huidige staat wordt hersteld is dit onjuist. Het projectbesluit maakt de aanleg van twee gronddepots mogelijk en biedt een tijdelijke regeling om de huidige agrarische gronden in gebruik te nemen als gronddepot. In de eindsituatie fungeren de gronddepots echter als open afrit van en naar de brug over het Van Starckenborghkanaal voor het nieuwe tracé van de N355.</p> <p><u>5.</u> De eindbestemming van de gronddepots wordt niet geregeld in het projectbesluit, maar in het Provinciaal Inpassingsplan 'Wegomlegging N355 (Noordhorn - Zuidhorn)', hierna PIP. In de toelichting van het projectbesluit is beschreven op welke eindbestemmingsplan wordt ingezet. Deze eindbestemmingen komen uit het PIP. In het PIP wordt duidelijk hoe de eindbestemming wordt gelegd en wat waarvan de gevolgen zijn.</p> <p><u>6.</u> Met de hoogte van de gronddepots is aangesloten bij de vergunning Wet Milieubeheer: 'toepassen van zand en grond uit het Van Starckenborghkanaal in grondlichamen'. Deze vergunning is op 7 april 2009</p>
--	---

¹⁶⁾ Op dit punt heeft een heroverweging van de zienswijze plaatsgevonden. Een nadere bespreking is opgenomen in hoofdstuk 9.

	<p>verleend door Gedeputeerde Staten van Groningen.</p> <p><u>7.</u> Wat betreft de twijfels over de uitvoering van een aantal omgevingsonderzoeken kan het volgende worden opgemerkt.</p> <p>Allereerst het aspect 'ecologie'. In de bij het projectbesluit horende toelichting wordt een onderscheid gemaakt tussen de zogenaamde gebiedsbescherming en de soortenbescherming.</p> <p>Wat de gebiedsbescherming betreft, is vastgesteld dat het plangebied niet tot gebieden hoort, die vallen onder de zogenaamde Ecologische hoofdstructuur (deze EHS is het netwerk van natuurterreinen, natuurontwikkelingsgebieden en verbindingzones daartussen). Evenmin worden er in het gebied van de gronddepots nieuwe ecologische verbindingzones voorzien. Dat blijkt ook uit het <i>Provinciaal Omgevingsplan Groningen 2009-2013</i>.</p> <p>Daarnaast beschrijft het POP dat het plangebied van de gronddepots in een gebied ligt waar – in ruimer verband – sprake kan zijn van weide- en akkernatuur. Dat zijn dan natuurwaarden die verbonden zijn met een agrarisch gebruik. In de omgeving van Zuidhorn zou het dan om natuurwaarden kunnen gaan die zijn gerelateerd aan een gebruik als weidegebied.</p> <p>De toelichting op het ontwerp-projectbesluit gaf aan, dat de provincie Groningen in het kader van de het provinciaal <i>Inpassingsplan Wegomlegging N355 (Noordhorn en Zuidhorn)</i> nader onderzoek doet naar de aanwezigheid van weidevogels en eventueel te treffen maatregelen.</p> <p>Dit onderzoek is inmiddels gereed gekomen en opgenomen in het provinciale inpassingsplan voor de N355, zoals dat met ingang van 30 september 2010 ter inzage is gelegd. Daaruit blijkt dat de betrekkelijke waarde, die het gebied ten oosten van Zuidhorn tot enkele jaren geleden nog had, door autonome ontwikkelingen dusdanig is afgenomen, dat het plan geen meetbare effecten met zich mee brengt voor de weidevogelpopulatie in het gebied. Mitigerende en/of compenserende maatregelen, als bedoeld in het POP, zijn dan ook niet nodig. Het genoemde onderzoek heeft zich zowel gericht op het gebied voor de eigenlijke weg, als de gronden rondom, gebieden die derhalve in aanmerking kwamen voor een hernieuwde weidevogelinventarisatie.</p>
--	---

	<p>Het onderzoek heeft daarbij met name betrekking op het grotere gebied gehad aan de zuidzijde van het Van Starckenborghkanaal; de noordzijde van het kanaal heeft onder meer door de ligging (nabij het kanaal, nadering van het dorp) geen bijzondere waarden.</p> <p>Dit kwam dan ook niet voor nader onderzoek in aanmerking.</p> <p>Uit het vorenstaande kan worden afgeleid, dat zowel uit de onderzoeken die in het projectbesluit zijn genoemd, als het aanvullende weidevogelonderzoek, er geen beperkingen voortvloeien voor realisering van de gronddepots.</p> <p>Wat betreft de twijfels over onderzoek naar <u>grondwater</u> kan gewezen worden op het overleg dat provincie, gemeente en waterschap Noorderzijlvest over de waterhuishouding in het gebied hebben gehouden.</p> <p>De inzet is om de effecten op het grondwater zo beperkt mogelijk te houden. Daarnaast is de aanleg van enkele civieltechnische maatregelen nodig met als oogmerk een goede waterhuishouding in het gebied te waarborgen.</p> <p>Zo zullen er verleggingswerkzaamheden aan de Zuidhorner Zuidertocht worden uitgevoerd voor een goede water aan- en afvoer. Daar waar nodig vindt hieromtrent bij de uitvoering overleg met betrokken grondeigenaren plaats.</p> <p>Wellicht ten overvloede wordt opgemerkt, dat in het plangebied geen grondwaterbeschermingsgebieden voorkomen.</p> <p>Wat het aspect <u>archeologie</u> aangaat, bevat de toelichting op het projectbesluit een uitvoerige motivatie. In hoofdstuk 4.6.1. wordt daarvan verslag gedaan.</p> <p>Naar aanleiding van de zienswijze hierover in het kort nog het volgende.</p> <p>Allereerst is in 2002 een archeologisch bureauonderzoek gedaan (hoofdstuk 4.6.1. van de toelichting op het projectbesluit). Daarin wordt geconcludeerd dat het gebied ten oosten van de Zuidhorner Zuidertocht een lage archeologische waarde heeft en dat daar nader onderzoek niet noodzakelijk is. Voor het gebied ten westen van deze tocht werd vervolgonderzoek wel noodzakelijk geacht.</p> <p>Dat vervolgonderzoek heeft in 2009 plaatsgevonden</p>
--	--

	<p>ten behoeve van de aanleg van de nieuwe weg die over de gronddepots wordt aangelegd. In hoofdstuk 4.6.2. van het projectbesluit is dit onderzoek samengevat. In dit veldonderzoek zijn vanuit oogpunt van archeologie geen bezwaren gebleken.</p> <p>Van belang is voorts er op te wijzen dat met de aanleg van de gronddepots geen diepe grondbewerkingen plaatsvinden.</p> <p>Alleen de bovenste teelaardelaag wordt gebruikt voor de aan te leggen aarden wallen rondom de depots. Overigens valt de glaciale zandrug – met een mogelijke indicatie voor archeologische betekenis - niet binnen het gebied van de depots; deze ligt er op afstand van. Resumerend geven de genoemde onderzoeken vanuit oogpunt van archeologie geen beperkingen.</p> <p><u>Samengevat</u></p> <p>Samenvattend kan worden opgemerkt, dat de diverse uitgevoerde deelonderzoeken de aanleg van de gronddepots niet in de weg staan.</p> <p>Daar waar de zienswijze erover spreekt dat deze aan de westzijde van de Zuidertocht zijn toegepast, maar dat twijfel bestaat of dat ook voor de oostzijde is gebeurd, nog het volgende:</p> <ul style="list-style-type: none">- in het recente weidevogelonderzoek (juni 2010) is ook het gebied aan de oostzijde van de Zuidhorner Zuidertocht meegenomen;- in het archeologisch bureauonderzoek is reeds in 2002 geconstateerd, dat het gebied ten oosten van de Zuidhorner Zuidertocht een dermate lage archeologische waarden heeft, dat verder onderzoek hier niet noodzakelijk werd geacht.- het aspect 'grondwater' is geen onderscheidend element in het gebied westelijk of oostelijk van de Zuidhorner Zuidertocht.- het aspect 'sondering' speelt geen rol in de planologische regeling voor de aanleg van de gronddepots. <p><u>8.</u> Op grond van artikel 3.11 Wet ruimtelijke ordening zijn wij verplicht om diegenen die in de kadastrale registratie staan vermeld als eigenaar van de in het ontwerpbesluit begrepen gronden of als beperkt gerechtigde op die gronden, op de hoogte te stellen van de terinzagelegging van het ontwerp-projectbesluit.</p> <p>Hiertoe zijn op 02 juni 2010 alle in de kadastrale re-</p>
--	---

	<p>gistratie vermelde eigenaren van de in het ontwerpbesluit begrepen gronden op de hoogte gesteld door middel van een persoonlijke brief.</p> <p>Voor de gronden waarop de zienswijze van reclamant betrekking heeft staat in de kadastrale registratie alleen een eigenaar vermeld; mevrouw J. de Groot. In aanvulling op de brief van 02 juni 2010 is mr. J.J.A. Smuling, als erven van mevrouw J. de Groot, op 07 juli 2010 per brief op de hoogte gesteld van de terinzagelegging van ontwerp-projectbesluit.</p> <p><u>9.</u> De locatiekeuze voor de gronddepots is direct afgeleid van de keuze voor de wegomlegging van de N355. In de eindsituatie fungeren de gronddepots namelijk als op- en afrit van en naar de burg over het Van Starckenborghkanaal voor het nieuwe tracé van de N355.</p> <p>Voor de besluitvorming van de wegomlegging van de N355 verwijzen wij naar het besluit van Provinciale Staten van de provincie Groningen van 23 april 2008. In onze ogen is de locatiekeuze uitvoerig onderzocht en afgewogen. De afweging heeft in onze ogen voldoende basis om de gronden te bestemmen als gronddepot.</p>
Conclusie	De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het projectbesluit. Wel kan de toelichting worden aangevuld met de resultaten van het in juni 2010 gehouden weidevogelonderzoek.
Wijziging	N.v.t.

Reclamant 3

Samenvatting zienswijze	<p><u>1.</u> De afgelopen jaren heeft uw gemeente regelmatig aangedrongen op bedrijfsverplaatsing van de pachter. Reclamant hecht eraan in het kader van haar onderhavige zienswijze te memoreren, dat de pachter inmiddels aan de op haar uitgeoefende druk tegemoet is gekomen door te investeren in gronden te Grijpskerk. Bij monde van wethouder Oomkes heeft Uw College daarbij medewerking toegezegd voor het realiseren te Grijpskerk van een bouwkaavel. Deze toezegging geeft tot heden niet tot waarneembare resultaten geleid.</p> <p><u>2.</u> De familie vreest, dat bij de keuze van de locatie geen c.q. onvoldoende rekening wordt gehouden met de belangen van de direct betrokkenen, zijnde de pachter en de grondeigenaar. Als direct gevolg van Uw besluit zou de pachter gedurende een on-</p>
-------------------------	--

	<p>zeker aantal jaren, en in het ongunstigste geval blijvend, niet minder dan 30% van de voor haar onderneming benodigde gronden moeten missen. Een onrendabele bedrijfsvoering betekent ook een financieel gevaar voor de verpachter.</p> <p><u>3.</u> Reclamant realiseert zich, dat ten aanzien van haar gronden provinciale en gemeentelijke plannen als het ware ruimtelijk samenvallen. Maar juist dan is onderlinge afstemming tussen deze twee overheden volgens reclamant dringend geboden. Reclamant heeft kennis moeten nemen van dergelijk tekortschieten in coördinatie en samenwerking.</p> <p><u>4.</u> Er is niet aangetoond dat er geen ander terrein naast het kanaal aangewezen kan worden, ten aanzien waarvan de problematiek van reclamant niet of in mindere mate aanwezig is.</p> <p><u>5.</u> Reclamant wenst over de inhoud van de zienswijze gehoord te worden.</p>
Bijlagen	-
Beoordeling zienswijze	<p><u>1.</u> Op dit moment verkent de pachter, in samenwerking met de gemeente Zuidhorn en de provincie Groningen, de mogelijkheden om op de gronden te Grijpskerk zijn bedrijf voort te zetten. Dit is echter een apart proces dat los staat van de planologische procedure voor het projectbesluit.</p> <p><u>2.</u> Het gaat in dit onderdeel van de zienswijze goed beschouwd om twee zaken. De eerste zaak betreft een verzoek om planschade als gevolg van een wijziging van het planologisch regime. De tweede zaak betreft een negatief effect op de bedrijfsvoering door het daadwerkelijk verlies van gronden door aanleg van de gronddepots¹⁷⁾.</p> <p>Belemmeringen die voortvloeien uit de planologische regeling van het projectbesluit worden afgehandeld in een planschadeprocedure. Reclamant kan na het onherroepelijk worden van het projectbesluit een planschadeclaim indienen. De afhandeling van een planschadeclaim vindt in een aparte procedure plaats. De planschadeprocedure staat los van de planologische procedure van het projectbesluit.</p>

¹⁷⁾ Op dit punt heeft een heroverweging van de zienswijze plaatsgevonden. Een nadere bespreking is opgenomen in hoofdstuk 9.

	<p>De daadwerkelijke aanleg van de depots wordt niet geregeld met het projectbesluit. Het projectbesluit biedt enkel het juridisch- planologische kader om de aanleg mogelijk te maken. De aanleg van de gronddepots vindt pas plaats nadat de provincie Groningen de gronden verworven heeft. Hoe eventuele negatieve effecten op de bedrijfsvoering worden weggenomen moet blijken in het proces van de verweving van de gronden door de provincie Groningen. Dit gaat buiten de planologische procedure van het projectbesluit om.</p> <p><u>3.</u> Het is op basis van de zienswijze niet duidelijk op welke punten coördinatie en samenwerking met betrekking tot de gemeentelijke en provinciale plannen voor het plangebied tekortschieten. Hier wordt dan ook verder niet op ingegaan.</p> <p><u>4.</u> De locatiekeuze voor de gronddepots is direct afgeleid van de keuze voor de wegomlegging van de N355. In de eindsituatie fungeren de gronddepots namelijk als op- en afrit van en naar de burg over het Van Starckenborghkanaal voor het nieuwe tracé van de N355.</p> <p>Voor de besluitvorming van de wegomlegging van de N355 verwijzen wij naar het besluit van Provinciale Staten van de provincie Groningen van 23 april 2008. In onze ogen is de locatiekeuze uitvoerig onderzocht en afgewogen. De afweging heeft in onze ogen voldoende basis om de gronden te bestemmen als gronddepot.</p> <p><u>5.</u> Het bestuursorgaan is niet verplicht een hoorzitting te houden. Daarnaast hebben wij de zienswijze van reclamant op de laatste dag van de ter inzage legging ontvangen, namelijk op 14 juli 2010. De schriftelijke zienswijze van reclamant wordt afgewogen bij het vast te stellen projectbesluit 'Zuidhorn - Gronddepots'. De termijn om een mondelinge zienswijze in te dienen is inmiddels verstreken. Er kunnen geen mondelinge zienswijzen meer ingediend worden.</p>
Conclusie	De zienswijze heeft niet geleid tot aanpassing van het projectbesluit.
Wijziging	N.v.t.

9. WIJZIGING VASTGESTELD PROJECTBESLUIT

9. 1. Aanleiding

Tegen het ontwerp-projectbesluit 'Zuidhorn - Gronddepots' zijn drie zienswijzen ingediend. Deze zienswijzen zijn afgewogen bij de vaststelling van het projectbesluit 'Zuidhorn - Gronddepots'. Een samenvatting van de ingediende zienswijzen en bijbehorende gemeentelijke reactie is opgenomen in hoofdstuk 8. De ingekomen zienswijzen hebben niet geleid tot een aanpassing van het ontwerp-projectbesluit.

Reclamant 2 en reclamant 3 hebben naast hun zienswijze op het ontwerp-projectbesluit 'Zuidhorn - Gronddepots' eveneens beide een zienswijze ingediend tegen het Provinciaal 'Inpassingsplan Wegomlegging N355 (Noordhorn - Zuidhorn)', hierna PIP. Vervolgens hebben, onder andere, reclamant 2 en reclamant 3 beroep ingesteld tegen het PIP. Deze beroepen zijn behandeld tijdens een op 22 december 2011 plaatsgevonden zitting bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. In de beroepen van reclamant 2 en reclamant 3 tegen het PIP zijn beroepsgronden behandeld die vergelijkbaar zijn met een aantal punten uit de door hun ingediende zienswijzen tegen het projectbesluit 'Zuidhorn - Gronddepots'. Op 7 maart 2012 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een tussenuitspraak gedaan omtrent het PIP. Hier wordt in paragraaf 9.2. verder op ingegaan.

De tussenuitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is voor ons aanleiding geweest om de zienswijzen van reclamant 2 en reclamant 3 op twee punten te heroverwegen. Het gaat hierbij om de volgende punten:

1. samenstelling van de gronddepots;
2. gevolgen areaalverlies voor de agrarische bedrijfsvoering van reclamant 2.

De heroverweging is opgenomen in paragraaf 9.3.

9. 2. 'Inpassingsplan Wegomlegging N355 (Noordhorn - Zuidhorn)'

Zoals in voorgaande hoofdstukken beschreven, biedt het projectbesluit een tijdelijke regeling voor de gronddepots. De gronddepots worden op termijn omgevormd tot op- en afritten voor een nieuwe vaste hoge brug over het Van Starckenborghkanaal, als onderdeel van de wegomlegging van de N355 rond Zuidhorn. Dit wordt echter niet geregeld in het projectbesluit, maar in de Provinciaal 'Inpassingsplan Wegomlegging N355 (Noordhorn - Zuidhorn)'.

Provinciale Staten van Groningen heeft op 9 maart 2011 het 'Inpassingsplan Wegomlegging N355 (Noordhorn - Zuidhorn)' vastgesteld.

Tegen dit besluit zijn diverse beroepen ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Op 7 maart 2012 heeft de Afdeling een tussenuitspraak gedaan.

Op 7 maart 2012 heeft de Raad van State een tussenuitspraak gedaan aangaande het 'Inpassingsplan Wegomlegging N355 (Noordhorn - Zuidhorn)', waarbij aan Provinciale Staten van Groningen is opgedragen om binnen 16 weken na verzending van deze tussenuitspraak (...):

- *alsnog de bij het plandeel met de bestemming "Bedrijf-Gronddepot" betrokken belangen van [appellante sub 1] en [appellant sub 7]¹⁸⁾ af te wegen met inachtneming van hetgeen in overweging 2.15.2. is overwogen en aan de hand van die afwegingen het besluit van 9 maart 2011 alsnog toereikend te motiveren dan wel dat besluit te wijzigen door vaststelling van een andere planregeling en;*
- *voor zover daaraan vervolgens wordt toegekomen met inachtneming van hetgeen in overweging 2.15.1.4. is overwogen een andere planregeling vast te stellen;*
- *het nieuwe besluit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken;*
- *de uitkomst aan de Afdeling mee te delen.*

In overweging 2.15.2. van de tussenuitspraak is ondermeer vermeld:

"Uit het verhandelde ter zitting is gebleken dat ten behoeve van het inpassingsplan een gedeelte van de gronden ter grootte van circa 11-14 hectare dat in eigendom is van [appellant sub 7] en behoort tot het agrarisch bedrijf van [appellante sub 1], dat in totaal over circa 50 hectare beschikt, zal worden onteigend. [Appellant sub 7] en [appellante sub 1] hebben voldoende aannemelijk gemaakt dat zonder deze gronden geen rendabele bedrijfsvoering meer mogelijk is. Voorts is gebleken dat nog geen sprake is van zicht op een oplossing voor het resterende gedeelte van het bedrijf van [appellante sub 1]. Naar het oordeel van de Afdeling hebben provinciale staten in de belangenafweging zich hiervan onvoldoende rekenschap gegeven.

Gezien het vorenstaande ziet de Afdeling aanleiding voor het oordeel dat het bestreden besluit wat betreft het plandeel met de bestemming "Bedrijf-Gronddepot" is genomen in strijd met de bij het voorbereiden van een besluit te betrachten zorgvuldigheid en in zoverre niet op een deugdelijke motivering berust. Het bestreden besluit is genomen in strijd met artikel 3:2 en artikel 3:46 van de Awb."

In overweging 2.15.1.4. van de tussenuitspraak is vermeld:

"Ter zitting hebben provinciale staten voorgesteld in de planregels uitdrukkelijk een beperking ten aanzien van de kwaliteit van de grond op te nemen, zodat in het inpassingsplan is verzekerd dat geen verontreinigingen zullen optreden en duidelijk is dat geen MER is vereist.

¹⁸⁾ De in de uitspraak van de Afdeling genoemde appellante sub 1 betreft reclamant 2 aangaande het projectbesluit 'Zuidhorn - Gronddepots'. De in de uitspraak van de Afdeling genoemde appellant sub 7 betreft reclamant 3 aangaande het projectbesluit 'Zuidhorn - Gronddepots'.

Nu provinciale staten zich in zoverre op een ander standpunt stellen dan zij in het bestreden besluit hebben gedaan zonder dat gewijzigde omstandigheden hiertoe aanleiding hebben gegeven, moet worden geoordeeld dat het bestreden besluit in zoverre niet met de vereiste zorgvuldigheid is voorbereid. Het bestreden besluit is in zoverre vastgesteld in strijd met artikel 3:2 van de Awb."

De Raad van State geeft in overweging 2.21. van de tussenuitspraak aan het belang in te zien bij een spoedige beëindiging van het geschil en draagt Provinciale Staten op de voet van artikel 46, zesde lid, van de Wet op de Raad van State op de gebreken in het bestreden besluit te herstellen (*toepassing van de zogenaamde 'bestuurlijke lus'*).

Voorts merkt de Raad van State in overweging 2.22. van de tussenuitspraak op dat bij de voorbereiding van het nieuwe besluit afdeling 3.4 van de Awb niet behoeft te worden toegepast. Provinciale Staten dienen het nieuwe besluit op de wettelijk voorgeschreven wijze bekend te maken.

De consequentie de tussenuitspraak is dat Provinciale Staten het besluit van 9 maart 2011 tot vaststelling van het 'Inpassingsplan Wegomlegging N355 (Noordhorn - Zuidhorn)' zullen aanpassen door het besluit alsnog toereikend te motiveren en daarnaast een andere planregeling vast te stellen. Het voorgaande houdt in dat Provinciale Staten het PIP opnieuw gewijzigd zullen vaststellen, met inachtneming van de tussenuitspraak van de Raad van State.

9. 3. Heroverweging

De tussenuitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State is voor ons aanleiding geweest om de zienswijzen van reclamant 2 en reclamant 3 op twee punten te heroverwegen. Het gaat hierbij om de samenstelling van de gronddepots en de gevolgen van het areaalverlies voor de agrarische bedrijfsvoering van reclamant 2.

9.3.1. Samenstelling van de gronddepots

De gronddepots worden gevuld met grond en baggerspecie uit het Van Starckenborghkanaal en hebben de bestemming 'Bedrijf - Gronddepot'. Volgens de projectomschrijving (artikel 3.1, aanhef en onder a, van de voorschriften) zijn deze gronden (ondermeer) bestemd voor 'berging en depot van grond'. Uit de voorschriften blijkt echter niet dat onder 'berging en depot van grond' alleen berging en depot van grond en baggerspecie als bedoeld in voorschrift 1.1 (voorschriften 1.1.1 tot en met 1.1.10) behorende bij de op 7 april 2009 verleende vergunning in het kader van de Wet milieubeheer dient te worden verstaan. In voorschrift 1.1 (acceptatie) wordt ondermeer beschreven het type grond en baggerspecie dat mag worden opgeslagen en bewerkt in de gronddepots. In voorschrift 1.1.1 wordt hierover het volgende voorgeschreven:

'Vergunninghoudster mag grond en baggerspecie die is ingedeeld in kwaliteitsklassen klasse 0, klasse 1 en klasse 2 gemengd opslaan en bewerken.

De kwaliteitsklasse moet overeenkomstig het Bouwstoffenbesluit worden vastgesteld.'

Door in de voorschriften alsnog deze beperking ten aanzien van de kwaliteit van de grond en baggerspecie op te nemen, wordt verzekerd dat ten gevolge van de gronddepots geen verontreinigingen zullen optreden en evident gemaakt dat voor de gronddepots geen Milieu Effect Rapport (MER) vereist is.

Met het oog hierop zijn de voorschriften op dit punt aangepast door het toevoegen van een omschrijving van het begrip 'berging en depot van grond' aan de begrippen (artikel 1) en het toevoegen van een specifieke gebruiksregel aan de bestemming 'Bedrijf - Gronddepot' (artikel 3).

Aan artikel 1 (Begrippen) wordt onder sublid 3 toegevoegd een definitie van het begrip 'berging en depot van grond' die luidt als volgt:

berging en depot van grond: berging en depot van grond en baggerspecie als bedoeld in voorschrift 1.1 (voorschriften 1.1.1 tot en met 1.1.10) behorende bij de op 7 april 2009 verleende vergunning in het kader van de Wet Milieubeheer, zoals opgenomen in bijlage 1.

Aan de voorschriften wordt vervolgens toegevoegd een bijlage 1, inhoudende de op 7 april 2009 verleende vergunning in het kader van de Wet Milieubeheer.

In artikel 3 (bestemming Bedrijf - Gronddepot) wordt aan de in artikel 3.3 genoemde 'Specifieke gebruiksregels' toegevoegd een sublid b welke luidt als volgt:

Tot een gebruik, strijdig met deze bestemming, wordt in ieder geval gerekend:

a. (...)

b. 'het gebruik van de gronden ten behoeve van berging en depot van grond en baggerspecie anders dan berging en depot van grond en baggerspecie als bedoeld in voorschrift 1.1 (voorschriften 1.1.1 tot en met 1.1.10) behorende bij de op 7 april 2009 verleende vergunning in het kader van de Wet Milieubeheer, zoals opgenomen in bijlage 1.'

Het voorgaande houdt in dat het gebruik van de gronden ten behoeve van berging en depot van grond en baggerspecie anders dan berging en depot van grond en baggerspecie als bedoeld in voorschrift 1.1 (voorschriften 1.1.1 tot en met 1.1.10) behorende bij de op 7 april 2009 verleende vergunning in het kader van de Wet milieubeheer als een gebruik strijdig met de bestemming 'Bedrijf - Gronddepot' wordt aangemerkt.

9.3.2. Gevolgen areaalverlies voor de agrarische bedrijfsvoering

Ten eerste is in het (provinciaal) 'Inpassingsplan Wegomlegging N355 (Noordhorn - Zuidhorn)' een motivering opgenomen ten aanzien van de gevolgen van het areaalverlies voor de agrarische bedrijfsvoering.

In de tweede en derde alinea van paragraaf 6.2 van de toelichting van het 'Inpassingsplan Wegomlegging N355 (Noordhorn - Zuidhorn)' is over de gevolgen van het areaalverlies voor de agrarische bedrijfsvoering het volgende opgemerkt:

'Ten behoeve van de aanleg van de wegomlegging worden al met de betrokken grondeigenaren gesprekken gevoerd over de aankoop van de benodigde gronden. Voor zover nodig vindt daarbij afstemming plaats met de gemeente Zuidhorn die in het aangrenzende gebied de woonlocatie Oostergast ontwikkelt. Een aantal gronden is reeds door de provincie verworven. Tot op heden wordt er van uitgegaan dat de overige grondaankopen op minnelijke wijze kan plaatsvinden. Als de provincie en de grondeigenaren van de gronden het niet eens worden, kan de provincie op basis van de Onteigeningswet eventueel een onteigeningsprocedure inzetten.'

'Het uitgangspunt van de provincie is om de benodigde gronden zo snel mogelijk aan te kopen. Verder wordt ingezet op een volledige schadeloosstelling voor het bedrijf. Tot het moment van verwerving kan ter plaatse de agrarische bedrijfsvoering op reguliere wijze worden voortgezet. Verder zal waar aan de orde worden meegewerkt aan een mogelijke alternatieve locatie in het buitengebied van de gemeente Zuidhorn ten behoeve van een vergelijkbare agrarische bedrijfsvoering. Bij de beoordeling van de schadeloosstelling zal zowel betrokken worden de situatie aangaande de landbouwgronden, als die van de bedrijfsvoering.'

Ten tweede kan aan de motivering ten aanzien van de gevolgen van het areaal verlies voor de agrarische bedrijfsvoering, op basis van inmiddels beschikbare informatie, het volgende worden toegevoegd.

Al gedurende vele jaren worden gesprekken/onderhandelingen gevoerd over de verkoop van de grond. De provincie Groningen voert ten minste sinds 2005, met pachter en met eigenaren overleg over minnelijke grondverwerving. Daarnaast is de gemeente Zuidhorn vanaf eind 2007, in het kader van de ontwikkeling van de nieuwe woonwijk Oostergast, in gesprek/onderhandeling met pachter en met eigenaren over minnelijke grondverwerving. Ook eventuele verwerving door de provincie Groningen dan wel de gemeente Zuidhorn van het volledige areaal van eigenaren en van pachter is in het kader van het overleg aan de orde gekomen, maar het overleg heeft tot op heden niet tot resultaat geleid. Bij besluit van 9 maart 2011 heeft de provincie Groningen daarom tevens het verzoek aan de Kroon gedaan om de benodigde gronden ter onteigening aan te wijzen.

Ten behoeve van de realisering van de gronddepots is 11.71.30 hectare (11 hectare + 71 are + 30 centiare) grond benodigd welke gronden door de agrariër gepacht worden van de eigenaren. Over de gevolgen hiervan voor de bedrijfsvoering wordt het volgende opgemerkt.

De pachter oefent ter plaatse met echtgenote en zoon in VOF-verband een loonwerkbedrijf en een veehouderijbedrijf uit op een areaal van circa 52.59.73 hectare, waarvan in pacht (van eigenaren) circa 44.74.03 hectare en waarvan bij pachter in eigendom 6.11.70 hectare, aansluitend gelegen aan de gepachte gronden van de eigenaren. Voorts is er bij pachter zelve in eigendom een bouwblok met erf en ondergrond van de bedrijfsgebouwen van circa 1.74 hectare. Ten gevolge van de ingreep wordt het bedrijf verkleind met 11.71.30 hectare tot 40.88.43 hectare, een verkleining van circa 22,3%.

Dat desondanks van een volwaardig levensvatbaar resterend bedrijfsperceel sprake blijft, blijkt uit het deskundigen rapport van Rentmeesters-Taxatie- en Adviesbureau Havenga (d.d. 25 april 2012), op verzoek van de provincie Groningen mede aan de hand van relevante LEI-gegevens opgesteld.

Deskundigen rapport van Rentmeesters-Taxatie- en Adviesbureau Havenga (d.d. 25 april 2012):

"Volgens analyses van het LEI-Wageningen van het jaar 2011 komt het bedrijf daarmee in een bedrijfsgrootteklasse van 30 - 50 hectare. In het jaar 2010 waren er daarvan in de provincie Groningen 601 stuks (akkerbouw en veehouderij) deel uitmakende 18 % van het totaal aantal bedrijven in deze provincie van 3.355. Landelijk gezien waren er in 2010 in deze bedrijfsgrootteklasse 10.088 graasdierbedrijven (overwegend veehouderij) tegen een totaal aantal van 45.102 in geheel Nederland. Met dit percentage van 22% is dit het grootste bedrijfsgrootteklasse aandeel. (In de bedrijfsgrootteklasse 20 - 30 hectare komen er 7.829 voor met een aandeel van 17,4%; In de bedrijfsgrootteklasse 50 - 100 hectare komen er 3.847 voor met een aandeel van 8,5 % voor (zie bijlage 1, tabel 21-d, en 21-e op pag. 28, 29 van het LEI-rapport 2011). Gezien het aantal bedrijven in Nederland in de bedrijfsgrootteklasse van 30 - 50 hectare kan niet gesteld worden deze bedrijfsgrootteklasse niet levensvatbaar is. Hoewel het onderhavige bedrijf een forse verkleining ondervindt van 22,3% kan - naar objectieve maatstaven genomen - deze conclusie ook voor dit bedrijf gesteld worden".

Het voorgaande houdt samengevat in dat ten gevolge van de ingreep het bedrijf wordt verkleind met 11.71.30 hectare tot 40.88.43 hectare, een verkleining van circa 22,3%. Dit neemt niet weg dat desondanks van een volwaardig levensvatbaar resterend bedrijfsperceel sprake blijft. Zo valt het bedrijf met de resterende 40.88.43 hectare in een bedrijfsgrootteklasse van 30 - 50 hectare, waarvan er - aldus analyses van het LEI-Wageningen van het jaar 2011 - in de provincie Groningen er 601 (akkerbouw en veehouderij) zijn (zijnde 18% van het totaal aantal agrarische bedrijven in de provincie van 3.355). Landelijk gezien waren er in 2010 in deze bedrijfsgrootteklasse 10.088 graasdierbedrijven (overwegend veehouderij) tegen een totaal aantal van 45.102 in geheel Nederland. Met dit percentage van 22% is dit het grootste bedrijfsgrootteklasse aandeel. Gezien het aantal bedrijven in Nederland in de bedrijfsgrootteklasse van 30 - 50 hectare, kan verwacht worden dat het bedrijf met deze bedrijfsgrootteklasse levensvatbaar is.

Dat zowel de eigenaren als de pachter schade zullen leiden ten gevolge van de onttrekking van landbouwgronden, staat vast. Wij zijn echter van mening dat het belang dat zij hebben bij het behoud van de beschikbaarheid van de gronden voor de agrarische bedrijfsvoering ondergeschikt is aan het belang dat met realisering van de gronddepots, welke op termijn worden omgevormd tot op- en afritten voor een nieuwe vaste hoge brug over het Van Starckenborghkanaal, als onderdeel van de wegomlegging van de N355 rond Zuidhorn.

Daarbij wordt in aanmerking genomen dat de schade - tenminste indien niet alsnog tot minnelijke verwerving van de benodigde gronden zal kunnen worden gekomen - in het kader van de onteigeningsprocedure zal worden vergoed op basis van het uitgangspunt dat zij in de situatie van vóór en na de onteigening in dezelfde vermogens- en inkomenspositie dienen te verkeren (artikel 42a Onteigeningswet).

De provincie Groningen heeft daarnaast onderzoek gedaan naar de hoogte van de schade in een eventuele onteigeningsprocedure. Dit onderzoek geeft geen aanleiding voor het oordeel dat het plan niet economisch uitvoerbaar is.

Op grond van het bovenstaande mag verwacht worden dat het resterende areaal volstaat voor een levensvatbaar agrarisch bedrijf. Mocht echter op enigerlei wijze blijken dat het resterende bedrijfsgedeelte niet levensvatbaar is, dan nog geldt het uitgangspunt dat de betrokken partijen daarvoor in het onteigeningstraject - of indien mogelijk na minnelijk overleg - volledig schadeloos gesteld zullen worden.

Voor wat betreft de door eigenaren en pachter gestelde *'onzekere positie van het bedrijf door in de toekomst verwachte claims op de resterende bedrijfsgronden ten behoeve van slibberging en woningbouw'* wordt opgemerkt dat dergelijke ruimtelijke claims niet aan de orde zijn en niet tot een andere belangenafweging ten aanzien van het projectbesluit nopen. Daaraan kan worden toegevoegd dat er met realisering van de gronddepots als voorzien in het inpassingsplan geen behoefte meer is aan additionele gronddepots op de resterende bedrijfsgronden.

9. 4. Wijziging vastgesteld projectbesluit

Op basis van de heroverweging is het vastgestelde projectbesluit 'Zuidhorn - Gronddepots' gewijzigd. De aangebrachte wijzigingen hebben betrekking op:

1. de voorschriften van het projectbesluit. In de voorschriften is alsnog een waarborg opgenomen dat in de gronddepots alleen grond en baggerspecie mag worden gestort als bedoeld in voorschrift 1.1 behorende bij de op 7 april 2009 verleende vergunning in het kader van de Wet milieubeheer;
2. de toelichting van het projectbesluit. In de toelichting is in de heroverweging een nadere motivering opgenomen van de afweging van de be-

langen van een grondeigenaar wiens gronden voor een deel nodig zijn om het projectbesluit te realiseren (in de uitspraak van de Afdeling 'appellant sub 7', in hoofdstuk 8 van deze toelichting 'reclamant 3'). Daarnaast is een nadere motivering opgenomen van de belangen van degene die als pachter bedoelde gronden in agrarisch gebruik heeft (in de uitspraak van de Afdeling 'appellant sub 1', in hoofdstuk 8 van deze toelichting 'reclamant 2').

Ad.1 Met deze wijziging wordt de zienswijze van reclamant 2 ten aanzien van de waarborging van de kwaliteit van de huidige gronden bij nader inzien alsnog gegrond verklaard. Door middel van de wijziging van de voorschriften wordt tegemoet gekomen aan dit punt van de zienswijze van reclamant 2.

===